

Piektdiena, 2017. gada 6. oktobris

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Rīt Hercoga Jēkaba tirgū arī Kurzemnieks!

Meklējiet Pilsētas dārzā:

- jauno 2018. gada (īpašo Latvijas simtgades) kalendāru;
- iespēju Kurzemnieku abonēt lētāk;
- šodienas laikrakstu un pielikumu Radošā Kuldīgā – ar atlaidi!

Zemessargi
nostiprina
pozīcijas.

3. lpp.

Pielikums

RADQŠĀ Kuldīga

Zeberīņa sapņojums par Dzimenteni

„Lielais Indriķis Zeberīņa atstātais mantojums tautai ir viņa grāmatu ilustrācijas, lai gan jābūt izstādē šoreiz uzstārs lēts uz griez- nām,” saka izstādes organizatore Inga Bērziņa, Kuldīgas novada muzeja pētniece. Darbu rodotājs veidoja Jānis Meļiņš.

Meklējiet iekšlapās!

Valsts tiesiskuma pamatlicēja piemiņai

Kuldīgas Pilsētas dārzā otrdien Latvijas Senāta pirmā priekšsēža, mūsu novadnieka Kristapa Valtera piemiņai kopā ar pašvaldības vadītāju Ingu Bērziņu ozolu iestādīja visi trīs atjaunotās Latvijas Republikas Augstākās tiesas (AT) priekšsēži: Ivars Bičkovičs un viņa priekšteči Gvido Zemribo un Andris Guļāns.

Kristaps Valters dzimis 1861. gada 18. decembrī Kuldīgas (tagad Rumbas) pagasta Dindžu mājās. Pēc Kuldīgas Vācu ģimnāzijas studējis tieslietas Maskavas universitātē. Bijis laikraksta *Dienas Lapa* galvenais redaktors un līdzizdevējs. Pēc studijām sācis advokāta praksi Kuldīgā, vēlāk strādājis Rīgā. Pēc neatkarības pasludināšanas piedalījies Latvijas tiesu pagaidu nolikuma izstrādē un 1918. gada decembrī ievēlēts par Latvijas Senāta senatoru, 1920. gadā – par Senāta Apvienotās sapulces priekšsēdi. Par nopelniem Latvijas labā apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa II šķiru.

Visi trīs Augstākās tiesas priekšsēži Andris Guļāns, Ivars Bičkovičs un Gvido Zemribo kopā ar Kuldīgas novada domes priekšsēdi Ingu Bērziņu Pilsētas dārzā iestādīja ozolu Latvijas Senāta pirmā priekšsēža Kristapa Valtera piemiņai.

Muzeja darbinieku sarūpētā piemiņas pasākumā piedalījās deviņi AT tiesneši un pašvaldības pārstāvji. G.Zemribo uzsvēra K. Valtera nozīmi Latvijas tiesu sistēmas izveidē, tai skaitā visas terminoloģijas un nolikumu latviskošanā: „Darīšanu valoda, kā toreiz teica, nu bija latviska.” Savukārt A.Guļāns sacīja: „Latvijas vērtība ir cilvēki, kuri savu

dzīvi veltījuši valsts stiprināšanai, un starp tiem ir arī tiesneši, advokāti, juristi. Ir labi, ka meklējam savas saknes, jo tas dod pārliecību un mūs stiprina.” Viņš arī atgādināja, ka, Kārlim Ulmanim nākot pie varas, K. Valters bijis spiests aiziet pensijā un viņa karjera pazudināta, jo senators atšķīrība no daudziem citiem ļoti stingri pieturējies pie tiesiskajiem

principiem. I.Bičkovičs muzejam uzdāvināja divas fotogrāfijas: K. Valteru jaunībā un pirmā Senāta kopbildi.

Viesi apmeklēja arī Senāta vadītāja kapavietu Rumbas pagasta Lāčplēša kapos, kas sakopta ar pašvaldības gādību.

Daiga Bitiniece
Lāsmas Reimanes foto

ĪSZINĀS

Mācās gatavot ēst

Skolu konkursa *Gardēžu klase* pusfinālā iekļuvuši arī divi Kuldīgas novada pārstāvji: Pelču speciālās internātpamatskolas-at- tīstības centra 7. klase un Kuldīgas Centra vidusskolas 7.a klase. Tas ir veikalu tīkla *Rimi* konkurss 5.–9. klases audzēkņiem, lai uz- labotu viņu prasmi gatavot ēst. Pusfinālā taps veselīga maltīte no pieciem *Rimi* gardēžu ieteiktiem produktiem. Finālā būs 20 klases.

Var abonēt ērti un ar atlaidi

2. oktobrī oficiāli sākās *Latvi- jas Pasta* (LP) preses izdevumu abonēšanas kampaņa nākam- jam gadam. Piedāvājumā ir 722 Latvijas un ārvalstu laikrakstu un žurnālu gan e-abonēšanas vietnē www.abone.pasts.lv, gan 618 pakalpojumu vietās, gan pie pastniekiem, gan redakcijās. Līdz 18. decembrim Latvijas presi var abonēt arī pa LP tālr. 67008001 vai 27008001. Virknei laikrakstu un žurnālu izdevēji jau oktobrī dod abonēšanas atlaidi. (Arī *Kurzemnieku* gadam līdz 22. ok- tobrim var abonēt lētāk.)

Ķelnē arī Milzu!

Rīt Vācijas pilsētā Ķelnē sāk- sies viena no pasaules lielākajām pārtikas izstādēm *Anuga*. Latvijas biopārtikas un veselīgas pārtikas stendā būs arī SIA *Milzu!* brokastu pārslas, kas top Rumbas pagastā. Vairāk: www.anuga.com.

Pirmdien, 9. oktobrī:

- Siltuma tarifs – kā tas veidojas.
- Sadales tīkla jaunumi.
- Psihiskā veselība. G.Kalnieša atmiņas.
- Ludmilas Joces izaicinājumi.

REDZĒJUMS

Vai veids, kā izspiest no tirgus?

Inguna Spuleniece
tāl. 63350565,
inguna.spuleniece
@kurzemnieks.lv

Mēs katrs lepojamies ar Latvijas uzņēmēju sasniegumiem. Labprāt pērkam *Milzu* brokastu pārsulas pārlicēbā, ka tās ir veselīgākas par ierastajiem *kellogiem*. Meklējam pašmāju gaļiņu, desiņas, jo kas zina, kas tajās importa precēs iekšā. Lai arī pukstam, tomēr cenšamies pirkt pašmāju dārgo sviestu.

„Atvainoties jau var, bet kā ar sabojāto reputāciju un nograuto biznesu?”

Tādēļ mani apbēdināja 2015. gada martā aizsāktais konflikts starp veterinārārstiem un uzņēmumu *Tukuma straume*, kas ražo patīkami smaržojošu suņu barību *Dogo*, turklāt labā cenā. Mans suns (šķirnes, ar stingriem *papīriem*, bet, kā jau aristokrātiem, ar vāju kuņģi) šo barību ēda labprāt, bet pie tā sauktās profesionālās barības, kuru silti ieteica gan veterinārārsti, gan suņu klubs, dažkārt pat kļāt negāja. Protams, apjaušot, ka *Dogo* var būt par iemeslu suņa barības vada sašaurinājumam,

no Latvijā ražotā atteicos. Šad tad pakurnēju, ka tas izskatās pēc konkurences cīņas, jo arī veterinārārsti (līdzīgi cilvēku ārstiem) lobē dažādu lielo firmu zāles un – šajā gadījumā – arī barību.

Bet tikko mani satrieca cita ziņa: Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) visus ierobežojumus *Dogo* izplatīšanai atcēlis, jo „Dānijas laboratorija neoficiāli apstiprināja, ka, izmeklējot uzņēmuma *Tukuma straume* barības paraugus, kļūdījies testēšanas metodes izvēlē”. Savukārt viņu austriešu kolēģi, kā arī citas laboratorijas karbamīdu jeb urīnvielas barībā nav atraduši ne tagad, ne iepriekš. Suņu barības vada saslimšanas cēloņu izpētē ieguldītas milzu summas: ap 10 700 eiro no Zemkopības ministrijas budžeta, 25 000 eiro no institūta *Bior*, 9000 eiro no PVD. Pieslēdzās arī *Ziedot.lv*, savācot padsmīt tūkstošus laboratoriskajiem pētījumiem, bet... laboratorija vienkārši kļūdījies.

Tas ir jauki, ka PVD ģenerāldirektors Māris Balodis uzņēmējam atvainojies gan savas iestādes, gan Dānijas laboratorijas vārdā. Atvainoties jau var, bet kā ar sabojāto reputāciju un nograuto biznesu? Es tik un tā neriskēju pirkt *Dogo* un domāju, ka tāda nebūšu vienīgā, jo pat tad, ja tiesa kādu attaisno, zemapziņā tomēr paliek šaubu ēna.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Kad darbu pabeigs, ceļu sakops

Kurmāles pagasta iedzīvotājs nav apmierināts, ka nesen salabotais Upīskalna ceļš tiek bojāts. Jau mēnesi iekšā un ārā braucot smagās mašīnas, kuras ved zemī. No tām zeme birstot ārā un putot, bet lietainā laikā viss esot dubļos.

Valdis Zīverts, kurš atbildīgs par draudzes īpašuma labiekārtošanu, skaidro: „Sakopjam bijušo Padomju armijas teritoriju, kura bija aizaugusi. Vešana beigusies, un smagās mašīnas vairs nebrauks. Šonedēļ ceļš jau tiek sakopts. Pirmdien var braukt pārbaudīt.” V.Zīverts to sakopt apsolījis gan pagasta vadītājam, gan pašvaldības policijai.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Upīskalna ceļš laikā, kad pa to brauc smagās mašīnas.

PĒC PUBLICĒTĀ

Sola nopļaut šomēnes

Pirms mēneša rakstījām, ka Kurmāles pagastā ceļam no Aizputes šosejas uz Vilgāli nav nopļauta ceļmala. Saņēmām atkārtotu iedzīvotāju sūdzību, ka nekas nav mainījies – tā aizaugot.

Atbild *Latvijas Autoceļu uzturētāja* sabiedrisko attiecību speciālists Miks Lūsis: „Zāles pļaušana autoceļā V1283 tika plānota augusta beigās, bet bojātas tehnikas dēļ to nevarējām izpildīt. Tagad tehnika salabota, pļausim šomēnes.”

Lāsmas Reimane

PRECIZĒJUMS

Rakstā *Kurzemē labāku neatradu* (4. oktobra *Kurzemniekā*) ieviesusies neprecizitāte. Iztaujājot Kuldīgas slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes nodaļas vadītāju Sanitu Dzintari, no viņas uzzināju, ka pansionāta gada jubilejā Juris Kramēns spēlējis sintezatoru. Tas neatbilst patiesībai, jo J.Kramēns kā vienmēr spēlējis ģitāru. Lūdzu atvainot par pārpratumu!

Inguna Spuleniece

LASĪTĀJS SAŠUTIS

Jāzvana uzreiz

Kāds iedzīvotājs redakcijai stāstīja, ka uz ielas redzot agresīvu autovadītāju ar tumši pelēku automašīnu *Toyota*, kas regulāri neievērojot noteikumus un apdraudot citus satiksmes dalībniekus. Policija skaidro, ka šādā situācijā tai jāziņo nekavējoties.

„Jaunais vīrietis, kuram zinu arī vārdu, bet nesaukšu, ik rītu pirms astoņiem brauc no Priedaines puses uz pilsētu, krustojumā pie apvedceļa visas priekšā stāvošās mašīnas pirms *Stop* zīmes apdzen, aizved bērnu līdz humanitārajai skolai un *gonko* tālāk pa pilsētu, nemiīgi pārkāpjot satiksmes noteikumus,” stāsta vīrietis, kurš pats vēlējās palikt anonīms.

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdze Madara Šerņova skaidro, ka, redzot likumpārkāpēju, vienmēr par to vajag nekavējoties informēt Valsts policiju pa tālruni 110.

Jolanta Hercenberga

MANUPRĀT

Diez vai Latvija paliks tukša

Ja Latvijas iedzīvotāji turpinās emigrēt kā līdz šim, pēc desmit gadiem te būs vien 1,6 miljoni, pēc nesenā pētījuma tā raksta ziņu portāli. Protams, ļoti daudzi ir aizbraukuši uz ārzemēm un, visticamāk, daudzi te vairs neatgriezīsies, īpaši jaunieši, kuri tur mācās un ir labi iekārtojušies. Bet tas nenozīmē, ka pēc vairākiem gadiem Latvija paliks aizvien tukšāka, jo ģeogrāfiski atrodamies pārāk labā vietā, lai to pamestu pavisam. Vai te ar gadiem būs latvieši – tas gan ir jautājums. Protams, jārada vairāk darba vietu, lai cilvēki, kuri šeit vēl dzīvo, nevēlētos doties prom. Manuprāt, lielākā problēma varētu būt tā, ka zaudēsim latviskumu, savu identitāti, kultūras tradīcijas, jo mūsu jau tā ir maz un paliksim vēl mazāk, ja nekas nemainīsies. Vajadzētu vairāk domāt par to, lai latviešus šeit noturētu un jaunajiem mācītu cīnīties. Es uzskatu: ja grib, tad viss ir iespējams – pat atrast darbu Latvijā.

Lāsmas Reimane, tālr. 63350568;
reimane.lasma@gmail.com

LASĪTĀJS VAICĀ

Nekas neesot mainījies

Kabiles iedzīvotāja jautā par autobusu satiksmi uz Kuldīgu un sūdzas, ka no rītiem uz pilsētu tikt nav iespējams.

Atbild SIA *Tukuma auto* vecākā dispečere Valda Gurina: „Kustības sarakstā nekas nav mainījies – viss ir tāpat, kā visu laiku bijis. No Kabiles uz Kuldīgu

autobuss darb dienās brauc 7.20, 8.46, 15.55 un 18.10. Vakar pusē mainās tikai pārvadātājs.” Tie, kuriem pieejams internets, starppilsētu autobusu grafiku var apskatīt mājaslapā www.1188.lv, iesaka V.Gurina.

Lāsmas Reimane

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai rīt iesiet uz Hercoga Jēkaba gadatirgu Kuldīgā?

Arnolds Ķekis, celtnieks: – Neesmu kuldīdznieks, bet zinu, ka tāds tirgus būs, jo dzirdēju reklāmu radio. Pa retam uz kādu tirgu ir būts, bet neteikšu, ka dikti ar tiem aizraujos. Kādreiz bija tā, ka cilvēki gaidīja, kad būs gadatirgus, bet tagad visu var nopirkt veikalā. Tirgi nav vajadzīgi.

Vilis Rīns, students: – Ja būs labs laiks, droši vien iešu kaut ko paskatīties, nopirkt. Kaut gan, ja laiks būs slikts, jāņem lietussargs un jāiet tik un tā. Nopirkšu kaut ko garšīgu.

Ruta Lejniece, pensionāre: – Citus gadus esmu gājusi, bet šogad ir ģimenes saiets. Oktobrī daudziem no mums ir dzimšanas un vārda diena, nedēļas nogalē kopā svinēsim. Parasti gadatirgi ir ļoti plaši, tajos ir daudz cilvēku, un, ja pašam neko īsti nevajag, tad labāk ikdienā pastaigāt pa veikaliem un tur nopirkt visu vajadzīgo.

Inese Drulle, strādā uzņēmumā *Aizputes nami*: – Citus gadus esmu gājusi, bet šo sestdien neplānoju, jo jāiet uz lekcijām. Mācos Latvijas Universitātē. Kuldīga ir viena no tām vietām, kurās gadatirgus ļoti plašs. Daudz tirgotāju un apmeklētāju. Es tirgū parasti iegādājos mājražotāju produkciju: sieru, maizi.

Rudīte Žukova, pavāre: – Trīs gadus dzīvoju Anglijā, tādēļ Jēkaba gadatirgū sen nav būts. Tā kā atvaļinājums trāpījies šajā laikā, noteikti iešu. Droši vien nopirktu ekoloģiskos miltus vai ko tamlīdzīgu, lai mazdēlam var pankūkas uzcept.

Zita Pavāre, auklē bērnu: – Kādu laiciņu jau esam kuldīdznieki, bet uz Jēkaba gadatirgu neplānojam iet. Parasti brīvdienās braucam uz laukiem ciemos pie radiem.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet:
redakcija@kurzemnieks.lv.

Kurzemnieks
Kuldīga, 1905. gada iela 19, LV-3301

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīga, Mūkusalas iela 15a. Metiens – 3834.

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567; redakcija@kurzemnieks.lv;
reklāmas nodaļa – 63324881; sludinajumi@kurzemnieks.lv

Brigādes štābu pārcels uz Kuldīgu

Nacionālo bruņoto spēku 45. Zemessardzes nodrošinājuma bataljona bāze Kuldīgā tiek pārbūvēta pēc Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra pasūtījuma. Būvfirma – SIA *Ostas celtnieks*. Izmaksas – 1 454 157 eiro.

Zemessardzes 4. brigādes komandieris Andris Rieksts rāda topošās autonomvietnes. Spāru svētki tām jau bijuši, pārējam jābūt gatavam līdz novembrim.

Līdz Lāčplēša dienai 11. novembrī vajadzētu beigties Nacionālo bruņoto spēku 45. Zemessardzes (ZS) nodrošinājuma bataljona bāzes rekonstrukcijai Kuldīgā, Ventspils ielā.

ZS 4. brigādes komandieris, pulkvežleitnants Andris Rieksts pārliecināts: lai labi dienētu, jābūt arī pienācīgiem apstākļiem. Izmantojot situāciju, kad Kuldīgā viesojās Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons, A.Rieksts pievērsis uzmanību tam, ka dažus metrus no bataljona sētas kopš padomju laikiem atrodas angārs. Tas pieder pašvaldībai, neviens uzņēmējs nav vēlējis tajā darboties. Tapa lūgums novada domei angāru izīrēt. Tā bataljons ieguvis 300 m², kuros novietot inventāru. Pirms gadiem desmit daļa remontzonas jau pārbūvēta, vēlāk sakārtota noliktavu saimniecība, bet tagad tiek atjaunota bataljona štāba

ēka, teritorijas centrā tiek celtas novietnes autotransportam.

A.Rieksts pastāstīja, ka dots uzdevums no Liepājas uz Kuldīgu pārvietot brigādes štābu – ap 40 cilvēku, daudzi ir ar ģimenēm. „Kuldīga ir Kurzemes centrs, tādēļ nolemts, ka brigādes štābam jāpārnāk pie sava nodrošinājuma. Grasāties attīstīt arī Skrundas poligonu, Upīškalnā ir šautuve. No šejienes būs vieglāk vadīt bataljonu darbu,” skaidro pulkvežleitnants. „Visiem uzreiz Ventspils ielā vietas nebūs, jo šeit saimnieks, pirmām kārtām, ir bataljons. Kad telpu rekonstrukcija būs beigusies, izvietosies saimnieki, sakārtos ikdienu. Brigādes štābs pārcelsies pamazām. Varbūt sākumā to izvietosim pārvietojamos apsildāmos konteineros. Ir iecerēts, ka vēl neremontēto darbnīcu daļā ar laiku varētu iekārtot telpas brigādes štābam un kazarmas.”

A.Rieksts pārliecināts, ka štāba pārcelšana Kuldīgā nozīmē jaunas darbavietas, kā arī ekonomisku pieaugumu no tiem cilvēkiem, kuri pārcelsies šurp no Liepājas un izmantos pilsētas iespējas. „Lielākais risks ir tajā, ka Kuldīgā ir ļoti maz īres dzīvokļu. Saviem karavīriem Liepājā esmu to pateicis. Paredzu, ka būs vajadzīgs pārējas brīdis, kad cilvēki varētu tikt vesti ar autobusu. Mobilo mācību grupu jau esmu sācis komplektēt no Kuldīgas cilvēkiem. Arī pārējie spēles noteikumus zina. Būsim godīgi – visa Latvija braukā uz darbu. Arī es no Saldus braukāju uz dienestu Liepājā. Mūsu uzdevums ir nodrošināt, lai cilvēki ar ģimenēm var pārcelties pamazām pēc tam, kad būs galā mācību gads. Domāju, ka brigādes štāba pārcelšanās beigsies nākamgad augustā.”

Inguna Spuleniece
Modra Rubēņa foto

Elektro un tehno – vinila platē

Kuldīdznieks Ģirts Štrāls ar Anglijā izdoto vinila plati *SIX EP*, kurā viņš ir divu skaņu celiņu producers.

Lielbritānijas latvietim piederoša ierakstu kompānija *Seven Sisters Records* septembrī laidusi klajā vinila plati *SIX EP* ar elektro un tehno stila mūziku. Divus skaņdarbus producējis kuldīdznieks Ģirts Štrāls.

„Piedāvājums piedalīties atnāca ļoti interesanti,” stāsta Ģ.Štrāls. „Kopā ar ventspilnieku Gunti Janeku, kurš nupat izdotajā platē arī ir viens no producentiem, kādreiz bijām taistījuši kopīgu skaņu celiņu 2009. Leibla jeb ierakstu studijas īpašnieks Vladislavs Odorovskis ir Anglijā, Bristolē, dzīvojošs latvietis, kurš šo ierakstu bija dzirdējis. Viņam tas patīcis, tādēļ viņš piedāvāja man izveidot savu celiņu jaunās plates izlasē. Viņš dod iespēju ierakstīties latviešu producentiem, un tas ir ļoti patīkami, jo producentam tā ir augstākā pilotāža. Tā ir iespēja latviešiem iziet pasaulē. Šī ir jau otrā vinila plate, kurā esmu viens no producentiem.” Plate izdota 100 kopijās un nopērkama internetā.

Kā mājaslapā par sevi raksta studija *Seven Sisters Records*, tās saknes ir Baltijā, bāzes vieta – Anglijā, un tā izdod Latvijas andergraunda mūziku.

Jolanta Hercenberga
Ģirta Štrāla arhīva foto

Kur ģimenei visdraudzīgāk

- Ikviens, aktīvi balsojot, var palīdzēt sev un savai pašvaldībai tikt pie jauna rotaļu laukuma. Bez VARAM balvas to iegūs kāda no tām četrām, kas tiks atzītas par ģimenei draudzīgākajām un kuras iedzīvotāju-balsotāju īpatsvars būs lielāks, rēķinot pret kopīgo iedzīvotāju skaitu.
- Katrs, kurš novērtēs kaut vai vienu pašvaldību, piedalīsies izlozē. Katru nedēļu var laimēt 50 eiro dāvanu karti ģimenes izklaidei un citas balvas.

Lai noteiktu, kur ģimenēm ar bērniem tiek sniegts vislielākais atbalsts un daudzveidīgākie pakalpojumi, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) šogad pirmoreiz rīko konkursu *Ģimenei draudzīga pašvaldība*, kurā piedalās arī Alsungas novads.

Rezultātus komisija apkopos, balstoties gan pašvaldību infor-

mācijā, gan ikviena iedzīvotāja viedoklī, līdz 31. oktobrim no-balsojot www.vietagimenei.lv. Sacensībā piedalās 55 pašvaldības. Ziņas par pakalpojumiem tās iesniedza vasaras sākumā, oktobrī notiek iedzīvotāju balsojums, bet novembrī žūrija apmeklēs deviņas finālistes. Uzvarētājas tiks paziņotas decembra sākumā.

Inguna Spuleniece

Kā sasniegt to, ko vēlies

Atraktīvas mācības, kā jauniešiem gatavoties darba tirgum, – tā var raksturot semināru par karjeras izglītību, ko trešdien V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas 11. un 12. klases skolēniem vadīja Amerikas vēstniecības pārstāvis Andris Arhomkins, programmas *Start Strong* autors.

Uzrunātie skolēni nodarbības atzina par ļoti saistošām un noderīgām – tajās piedāvāti paņēmieni, kā saprast, ko jaunieši tiešām vēlētos nākotnē darīt un kā izvirzītos mērķus ātrāk sasniegt. 12. klases skolnieks Rūdolfs Kļava: „Skolā vairāk gatavojamies kontroldarbiem un eksāmeniem. Semināra vadītājs savukārt pastāstīja, kā gatavoties dzīvei – kā izvēlēties darbu, karjeru. Viena tēma, par ko viņš runāja, ir motivācijas

nozīme: piemēram, ja divi cilvēki aiziet pieteikties darbā – viens ar izglītību, bet otrs tāds, kuram ļoti gribas un tas darbs patīk, tad paņems nevis to, kuram varbūt ir augstāka izglītība, bet to, kuram tiešām gribēsies tur strādāt. Seminārs man palīdzēja saprast, ka jādara tas, ko pašam gribas, nevis tas, ko citi iesaka.”

Augustā jau notikušas divu dienu mācības skolotājiem.

- ASV vēstniecības karjeras attīstības programma *Start Strong* darbojas Latvijā, Lietuvā un Baltkrievijā.
- Seminārus vada dažādu jomu speciālisti, kuri jauniešus iepazīstina ar praktiskiem paņēmieniem, kā jauniešiem sirdslietu pārvērst profesionālajā izaugsme.
- Kopš darbības sākuma vairāk nekā 200 semināru novadīti vairāk nekā 10 000 dalībniekiem.

Maija Jankovska

Kā saņemt e-pakalpojumus

Vēl šodien interesenti var jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) klientu centrā plašāk uzzināt, kā pieprasīt kādu no 19 interneta pakalpojumiem un aplūkot ziņas par sevi, kādas ir aģentūras rīcībā.

Tas notiek akcijā *Dienas bez rindām*, ko šonedēļ rīko Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija kopā ar partne-

riem. Ikvienam iedzīvotājam tiek sniegta praktiska palīdzība, kā pieprasīt pakalpojumus internetā. Uz VSAA līdzi jāņem identifikācijas karte vai internetbankas kodu karte, lai reģistrētos portālā www.latvija.lv. Kuldīgas klientu centrs skaidro, ka palīdzību tur var meklēt arī jebkurā citā dienā. Vairāk par aģentūras e-pakalpojumiem: www.vsaa.lv.

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieka palīdze **Madara Šeršņova**.

Apzog garāžas

29. septembris. 15.00 telefona zvans no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, ka Rudbāržu pagastā Sieksātes un Valtaiķu ceļa krustojumā, strauji bremzējot, pāri motorollera rāgiem pārkritusi vadītāja, 1950. gadā dzimusi sieviete. Cietusi nogādāta medicīnas iestādē. Sākta administratīvā lietvedība.

30. septembris. Ap 13.15 saņemta informācija, ka Laidu pagastā no kādas garāžas pazuduši motorzāģi. Sākts kriminālprocess. Ap 13.40 Pelčos notikusi sadur-

sme starp divām automašīnām *Audi*. Cietusi viena pasažiere, viņa nogādāta slimnīcā. Sākta administratīvā lietvedība.

1. oktobris. Ap 14.00 saņemta ziņa, ka ceļā Ventspils–Kuldīga–Saldus sieviete ar automašīnu iebraukusi grāvī. Cietusi pati vadītāja. Uzrakstīts administratīvā pārkāpuma protokols. Ap 16.00 konstatēts, ka Kuldīgā, Lapeglu ielā, atlauzot piekaramo atslēgu, kāds iekļuvis garāžā un nozādzis dažādas mantas. Sākts kriminālprocess.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Spriež par naudu

Skrundas novada domes sēdē deputāti galvenokārt sprieda par naudas lietām.

SAŅEMTA NEPLĀNOTI

Apstiprināti grozījumi šīgada budžetā, kas pieņemts janvārī. Kā skaidroja finanšu nodaļas vadītāja Ināra Muceniece, tiek palielināti ieņēmumi pamatbudžetā. Lielu pienesumu devis nekustamā īpašuma nodoklis. Gada sākumā plānoti vien kārtējie ieņēmumi, bet ne parādi un nokavējumu maksa. Pateicoties nodokļu inspektora centībai, deviņos mēnešos budžetā ienākusi negaidīta nauda: 21 300 eiro par zemi, 3800 eiro par ēkām un 2200 eiro par mājokļiem.

Septembra sēdē apstiprināti jauni noteikumi par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu nākamgad. Tāpat par pašvaldības īpašumu pārdošanu sākumā cerēts saņemt vien desmit tūkstošus, bet tagad ienākuši gandrīz 48 tūkstoši. Papildus saņemta nauda no valsts un arī citām pašvaldībām, kā arī no fondiem un Kurzemes plānošanas reģiona dažādiem projektiem un mērķdotācijām. Par 32 tūkstošiem eiro lielāki ieņēmumi ir no tūrisma Mežainē (bijušajā lokatora pilsētiņā), jo nebija zināms, kā šosezon klāsies. Tiek prognozēts, ka līdz ar mērķdotācijām izglītībai gan ieņēmumi, gan izdevumi līdz gada beigām pieaugs par kādiem 200 000 eiro.

ARĪ TĒRIŅI MAINĀS

Savukārt izdevumu daļa grozīta par 187 000 eiro dažādiem pašvaldības uzdevumiem, tostarp visvairāk mājokļu apsaimniekošanai, kā arī ielu un ietvju labiekārtošanai. Tā kā no Mežaines saņemta neplānota nauda, daļu varēs veltīt šīs vietas uzturēšanai. Turpretī jauniešu centram plānotā summa samazināsies no 14 līdz deviņiem tūkstošiem eiro. Jaunā dabas resursu nodokļa dēļ speciālais budžets palielināts par desmit tūkstošiem, bet tā izlietojumu vēl nevar plānot, jo to administrē valsts. Finanšu nodaļas vadītāja minēja vēl vairākus grozījumus jeb naudas pārdali no vienas pozīcijas otrā, kas budžetu kopumā būtiski nemaina.

MOTIVĒS SKOLU DIREKTORUS

Apstiprināta arī jauna kārtība, kādā pašvaldība aprēķina un sadala valsts mērķdotāciju pedagogu darba samaksai. Kā norādīja izglītības nodaļas vadītāja Inga Fluhrāte, tādi noteikumi jau bijuši, bet Izglītības un zinātnes ministrija nepārtraukti kaut ko pilnveidojot un mainot, tāpēc pašvaldība tos vienkārši, saglabājot pamatprincipus, lai nav jāgroza ik mēnesi.

Jaunā kārtība galvenokārt skar direktoru atalgojumu tajās skolās, kurās ir rotaļu grupas. Skrundas novadā tāda ir Jaunmuižas un Nīkrāces pamatskola, kurās nav vairāk par 50 bērniem katrā, kā arī O.Kalpaka Rudbāržu pamatskola, kuru nolemts nākamgad martā likvidēt skolēnu trūkuma dēļ. Tādējādi šo mācību iestāžu vadītājiem pēc jaunajiem normatīviem nav pilna slodze un valsts noteiktā alga, tādēļ pašvaldībai tiek piedāvāts piešķirt līdzfinansējumu ar norādi, ka skolu vadītājam jācīnās par to, lai skolēnu skaits augtu.

Daina Tāfelberga

Tūrisma idejas – kā no pārpilnības raga

Kuldīgas novada domes jaunās tūrisma komisijas pirmā sanāksme notika neierasti rosīgā gaisotnē, jo tās vadītājs, Kuldīgas aktīvās atpūtas centra (KAAC) direktors Artis Gustovskis katram lika pateikt vismaz trīs idejas, kā pilsētu padarīt iebraucējiem aizraujošāku.

Novada domes jaunā tūrisma komisija rosīgi iesaistās Kuldīgas aktīvās atpūtas centra direktora Arta Gustovska (vidū) ierosinātajā prāta vētrā.

LIELS, RADOŠS PARKS

Lai neatkārtotos, pašvaldības un Kuldīgas attīstības aģentūras pārstāvji vispirms izklāstīja ieceres, kas jau tiek īstenotas. Pēc tam visi uz lapiņām sarakstīja savas idejas *Kuldīgas glābšanas plānam*, kā A.Gustovskis nodēvēja jauno tūrisma attīstības programmu. Pēc aizrautīgām diskusijām izvirzītas prioritātes. Viena no biežāk pieminētajām – ģimeņu un mākslas parks, tam piemērotas būtu pļavas Sūru ielā vai bijušā *Vulkāna* degradētā teritorija. Komisija bija vienprātīga, ka šīs vietas atbilst tematiskām nodarbēm, bērnu atrakcijām un radošai atpūtai. Tā būtu kā Mazā Baltija.

Vairākkārt ierosināts pilsētā atdzīvināt centram pieguļošās ieliņas, kā arī izveidot Kuldīgā tādu kā brīvdabas muzeja kvartālu, kas stāsta par dažāda veida pazaudētajiem arhitektūras elementiem, ūdenspompīšiem, mazdārziņiem. Tam varētu atvēlēt kādu sētu vai parku, kur to visu redzēt vienkopus.

100 LIETAS

Tā kā gandrīz jau klāt Latvijas simtgade, šai tēmai varētu pievērsties arī tūrisma, piemēram, aicinot Kuldīgā savākt 100 lietas (saskaitīt kakus, nofotografēt durvis vai rokturus u.tml.). To varot saistīt ar ielu mākslas un mūzikas festivāla ideju, ko jau agrāk izteicis A.Gustovskis un atbalstījusi Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. Tas paredz jaunajā pilsētas daļā izveidot Baltijas mēroga festivālu, kurā katru gadu pie mums ierastos profesionāli mākslinieki un mūziķi, veidotu sienu gleznojumus uz vecām katlumājām, citām saimnieciskām ēkām un padomju laika daudzdzīvokļu namu neestētiskajām sienām.

Ierosināts paplašināt kino iespējas – radīt taku pēc kādas filmas motīviem u.tml. Noderētu arī nestandarta kinozāle kā Siguldā, papildinot to ar gultām un mīkstiņiem krēsliem, divguļamām gultām, kafējnīcu.

KĀZAS, UPES, TILTIŅI

Izskanēja piedāvājums Kuldīgu veidot par kāzu pilsētu. Venta, ūdenskritums, vecpilsētas romantisms jau tagad pievilina daudzus jaunos pārus. Var viņiem radīt kompleksu piedāvājumu: no iešanas pār tiltiem līdz bēgošām līgavām, mielastam Rātslaukumā utt. Margas tiltiņam pār Jēkaba kanālu ceļā uz Mārtiņsalu tagad nokarinātas dažādām atslēgām. Tas varētu būt īpašs dizaina objekts ar atgriezenisku saikni – ar lojalitātes programmu kāziniekiem, kuri iegādājas karti. Vēl tika minēta ekskursija pa Alekšupīti ar gumijas zābaku nomu KAAC; mākslinieku darbnīcas, kurās stikla un citus bezatlikumu atkritumus pārvērš mākslas priekšmetos, ko var pārdot kā suvenīrus; zivju ķeršana muros kā senos laikos; ceļojums pa Ventu, kad līdz ūdenskritumam var aizbraukt ar pontonu; lāzeru šovi Pilsētas dārzā; atvērta arheoloģija Pilsētas dārzā, kas ļauj tūristiem ielūkoties, kas apslēpts zem zemes.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Uzklausīt vecčlaužu vajadzības

Nodrošināt saikni starp vecāko paaudzi un pašvaldību – tā, pirmoreiz tiekoties jaunā sastāvā, Kuldīgas novada domes senioru padomes uzdevumu formulēja tās vadītāja Astra Gūtmane.

Viņa uzskaitīja labos darbus, ko padome ieteikusi un dome iespēju robežās četros gados ieviesusi: e-taloni pensionāriem, pansionāts jaunās telpās, dāvināta nauda jubilāriem no 70 gadiem tālākajās apaļajās un pusapaļajās jubilejās u.c.

Līdzšinējie un jaunie biedri katrs nosauca jomu, kurā varētu būt noderīgi ar zināšanām, un A.Gūtmane priecējās, ka četri no deviņiem pārstāv klubu *Rumbiņa* – Kuldīgas novadā vislielāko kolektīvu, kurā apvienoti seniori. Viņa gan rosināja visus padomāt, kā vēl cilvēkiem piekļūt, lai izzinātu viņu vajadzības. Pēc A.Gūtmanes domām, katrs padomes dalībnieks reizi mēnesī varētu pensionārus uzklaut. Domes

priekšsēdi Ingu Bērziņu viņa rosināja atrast šīm vajadzībām neitrālas telpas. „Pensionāri vairas par sasāpējušo runāt publiski, un visiem negribas nākt arī uz *Rumbiņu*. Esmu cilvēkus uzklautījusi kafējnīcās, pat parkā uz soliņa, bet labi, ja būtu kāda telpa,” tā A.Gūtmane. Rita Ziņģe apstiprināja, ka privātās sarunās var uzzināt daudz.

I.Bērziņa ieteikumam piekrita, piebilstot, ka senioru padomes pienesums ir ļoti nozīmīgs. Viņa uzsvēra, ka pašvaldība cenšas atbalstīt tādas ierosinājumus, kas skar visa novada pensionārus.

Pēc tam padome uzklautāja muzeja direktora Eduarda Damberga piedāvājumu vecčlaudim, ar *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* direktoru Pēteri Gobzemi diskutēja par atkritumu savākšanas maksu, bet sociālā dienesta vadītājas vietnieci Andu Šlakorciņu iztaujāja par iecerēto veco ļaužu dienas centru.

Inguna Spulniece

Kuldīgas novada domes senioru padomē nākamajos četrus gadus darbosies:
Astra Gūtmane, bijusī Kuldīgas 2. vidusskolas direktore, padomes vadītāja;
Vija Matisone, kopš 2004. gada darbojas pensionāru apvienībā *Rumbiņa*, dejo dažādos kolektīvos, raksta projektus deju tērpu iegādei;
Biruta Gulbe, aktīva pensionāre, *Rumbiņas* dalībniece, dejo, piedalās veselības grupā;
Zigrīda Sīle, *Rumbiņas* vadītāja;
Lilija Baukše, *Rumbiņas* revidente sabiedriskā kārtā, nesen beigusi kursus, iegūstot tiesības izstrādāt ugunsdrošības instrukcijas;
Rita Ziņģe, vēl aizvien pusslodzī strādā Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā;
Jānis Pommers, sertificēts būvzinienieris;
Uldis Jumikis, pārstāvis Latvijas Politiski represēto apvienībā, bijis namu apsaimniekotājs;
Cecilija Kinda, 24 gadus vada Kuldīgas politiski represēto biedrību.

Savā arodā

Fotografēt – zīmēt ar gaismu. AIVARS VĒTRĀJA jubilejas izstāde.

6. lpp.

Kolekcija

Kuldīgas novada muzejā ir ap 2000 monētu un naudas zīmju.

8. lpp.

„Visvairāk es gribētu rakstīt dzejoļus,” tā par savu aicinājumu saka GUNTARS RAČS.

4.–5. lpp.

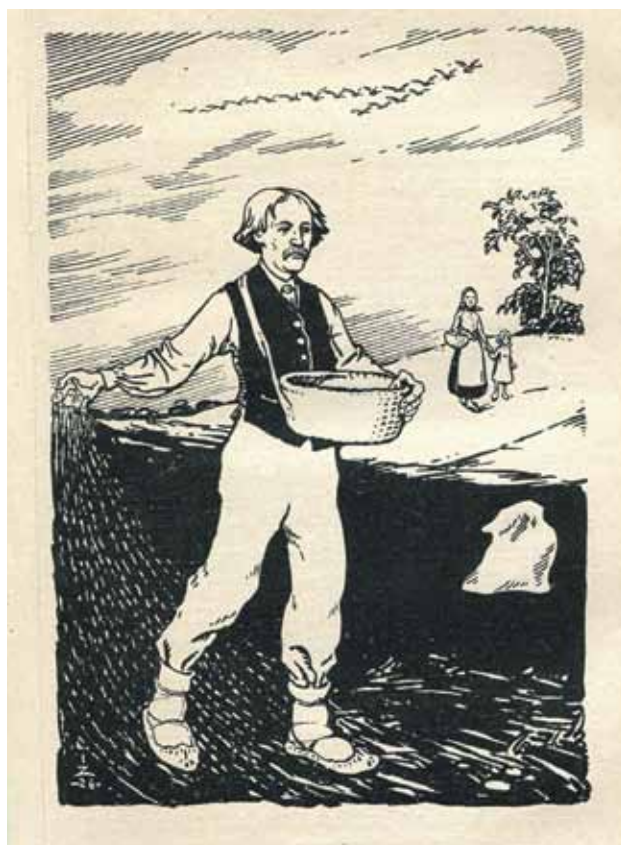
Personība

Zeberiņa sapņojums par Dzimteni

„Lielākais Indriķa Zeberiņa atstātais mantojums tautai ir viņa grāmatu ilustrācijas, lai gan jubilejas izstādē šoreiz uzsvars likts uz gleznām,” saka izstādes *Snēpelnieka sapņojums* veidotāja, Kuldīgas novada muzeja pētnieciskā darba nodaļas vadītāja Jolanta Mediņa.

Indriķa Zeberiņa gleznas, fotogrāfijas un dažas grāmatu ilustrācijas izstādē Kuldīgas novada muzejā skatāmas līdz novembra vidum.

Indriķa Zeberiņa ilustrācijas Annas Brigaderes triloģijai *Dievs.Daba.Darbs*. (No Kuldīgas novada muzeja krājuma.)

„Zeberiņš ir ārkārtīgi interesanta personība. Mākslinieks ar ļoti plašu interešu loku. Bet viņa dzīve bijusi saistīta ar izdzīvošanu. Viņš zaudējis dzīvesbiedri un viens uzaudzinajis trīs bērnus, kuri mantojuši viņa vēlējumu būt pašiem un mīlēt Dzimteni. Viņš katram no mums var būt paraugs, kādam jābūt īstam Latvijas patriotam,” saka J.Mediņa.

Gandrīz visas gleznas izstādei ņemtas no muzeja

krājuma, bet divas – no privātkolekcijas. Ir zināms, ka mākslinieks savas gleznas daudz atdāvinājis, tāpēc liela daļa viņa mantojuma glabājas privātajās kolekcijās.

„Arī fotogrāfijas ir no muzeja krājuma, no laika, kad viesojos pie mākslinieka dēla Agra,” stāsta pētniece.

Nelielu daļu no viņa ilustrētajām grāmatām izstādei atvēlējusi viņa radniece Vēsma Gobzeme. Grāmatu ilus-

trācijas zīmētas ar zīmuli akvareļa tehnikā, arī grafikas.

J.Mediņa: „Gatavojot izstādi, daudz lasīju par mākslinieku – viņš jau no mazām dienām bijis sapņotājs un izsapņotās iedomājamās un neiedomājamās lietas atainojis savos zīmējumos un gleznās. Tāpēc izstādei tās nosaukums.”

Iveta Grīniņa

No dziedātprieka līdz operas skatuvei

„Pedagoģes darbā gūstu ļoti lielu gandarījumu,” saka Latvijas Nacionālās operas un baleta (LNOB) soliste un vokālā pedagoģe Aira Rūrāne, dzimusi kuldīdzniece.

Pirmos soļus šajā nozarē viņa spērusi Marutas Rozītes klasē Kuldīgas mūzikas skolā. Septembrī tur izskanēja nu jau Airas audzēkņu koncerts: „Viņiem vajag koncertpraksi, un tieši šogad man ir gana spēcīgi audzēkņi, uzstājamies diezgan daudz.”

NU VAIRS TIKAI TRĪS

„Tagad cenšos būt tikai trijos darbos, kādreiz strādāju piecos,” atzīst Aira. „Ja kaut ko ņemu klāt, tad no kaut kā atsakos, lai nav pārslozdes. Galvenā darbavieta ir opera (šosezon viņa Pētera Čaikovska *Jevgeņija Oņegina* iestudējumā dzied Tatjanas mātes Larinas lomu – aut.). Vēl ir darbs Latvijas Mūzikas akadēmijā (LMA), bet kopš šī gada esmu vokālā pedagoģe arī Latvijas Kultūras akadēmijā.

Jaunieši, kurus šodien atvedu, ir no LMA vokālās nodaļas. Kultūras akadēmijā mācu dziedāt topošajiem aktieriem. Ar viņiem līdz dziedāšanai vēl neesam tikuši: elpojam, vingrojam un lallinām, nostādām balsi. Man audzēknis reiz prasīja, cik ilgi dziedātājam jāmacās. Es atbildu: ja viss iet kā pa dieziņu, minimums ir seši gadi, neskaitot bērnu mūzikas skolu. Dažam tie ir desmit gadi, citiem vēl vairāk.”

SOLISTE? NE PRĀTĀ NEBIJA!

Meiteni pa profesionālo ceļu aizvirzījusi mūzikas skolas direktore

Operas solistes un vokālās pedagoģes Airas Rūrānes balss Kuldīgas klausītājiem labi pazīstama. Bet nesen uz savu pirmo skolu viņa bija atvedusi studentus – savus audzēkņus.

M.Rozīte. „Vispirms dziedāju bērnu korī, vidusskolas laikā – *Ventavā*, bet ne prātā nebija kļūt par solisti,” atceras Aira. „Maruta mudināja iet un mēģināt.” Izaugsmei tālāk ietekmējuši daudzi: „Akadēmijā skolotāja Regīna Frīnberga bija kā otrā mamma. Es nācu no laukiem, dzīvoju kopmītnē, un viņa par mani rūpējās gan sadzīvē, gan profesionāli.

Kad sāku dziedāt operā, ļoti palīdzēja Margarita Gruzdeva. Vēl bijuši ārzemju pedagogi meistarklasēs un viespedagogi operā.”

LIKTEŅĪGĀS SIEVIETES UN SLEPKAVNIECES

„Kad mācījos, sapņu loma bija Tatjana operā *Jevgeņijs Oņegins*. Dīvos iestudējumos arī dabūju to nodziedāt, tagad dziedu Larinas lomu. Man ļoti patika Dvoržāka *Nāra*. Man vispār patīk romantiskās lomas, bet mana balss vairāk ir dramatiska, tāpēc man tiek tās slepkavnieces, liktenīgās sievietes.

Ir interesanti, bet dvēseli tas nesilda. Ļoti patīk kamerdziedāšana. Vienmēr gribas to, kas nav īsti dots no dabas, – kameramūzikai mana balss ir pārāk varena.

„Man ļoti patīk kamerdziedāšana. Vienmēr gribas to, kas nav īsti dots no dabas, – kameramūzikai mana balss ir pārāk varena.”

Mīļākais kameramūzikas autors ir Jāzeps Mediņš, kurš sarakstījis brīnišķīgas solodziesmas.

Daļa solistu izvairās dziedāt latviski, bet man patīk. Ja saprot vokālo tehniku, tad ir vienalga, kādā valodā. Man patīk dziedāt krieviski, ir bijis daudz krievu operu un kameramūzikas. Vispār dziedātāji labprātāk dzied citā valodā, nevis dzimtajā, kurā skaņām ļaujām brīvi izskanēt pa visu muti. Dziedot jāsaģlabā noteikta balss aparāta pozīcija, un tas rada diskomfortu.”

1. SEPTEMBRIS 20. REIZI

Airai kā vokālajai pedagoģei šis ir jau 20. gads: „Ja izdodas kādu audzēkni viņa varēšanā pavirzīt uz priekšu vai likt iemīlēt akadēmisko mūziku, gandarījums ir ļoti liels! Bijuši diezgan daudzi tādi, kuri sākumā aizrāvušies ar estrādes mūziku, bet kurus esmu ievirzījusi akadēmiskajā gultnē.

LMA strādāju kopš 2010. gada. Smejos, ka aplis noslēdzies, jo pirmā darbavieta kā pedagoģei bija Kultūras akadēmijas kamerkoris *Sola*. Pēc tam Doma kora skola. Mūzikas akadēmijā un Dārziņa skolā biju ilustratore – strādāju ar topošajiem pianistiem, kuri mācās pavadīt dziedātāju. Pavadīt vokālistu ir ļoti sarežģīti

un īpaši. Ir tādi koncertmeistari, ar kuriem grib dziedāt visi, bet ar dažiem negrib neviens.

Man ir aplam daudz audzēkņu – Mūzikas akadēmijā 12. Es apzināti klāt neņemu, bet viņi paši uzrodas – apstākļi sakrīt. Mācu akadēmisko un senās mūzikas dziedāšanu. Audzēkņi no senās mūzikas katedras ar sirdi un dvēseli dzied gan kameramūziku, gan operu ārijas.”

UZ DZIMTO PILSĒTU – CITĀM ACĪM

„Vecākus Kuldīgā apciemoju diezgan bieži. Kad mēnešus trīs nav būts, ilgojos pēc dzimtas pilsētas. Man tā ļoti patīk! Es vispār nesaprotu, kur esmu dzīvojuši bērniņā, – tagad skatos pilnīgi citām acīm. Tā pati rumba – bērniņā vasarā taču peldējos katru dienu. Tagad šķiet: tas ir tik skaisti, tik neovērtējami! Tilts, mājas, daba – tas neapnīk.”

Airas meitai Elzai ir astoņi gadi, viņa dzied skolas korī, ansamblī *Toridus* un arī folkloras kopā *Krulla*. „Vienalga, kur bērns dzied, galvenais, lai tas dziedāšanas prieks tiek noķerts un lai Jāņu un godu dziesmas var laist brīvi un no sirds.”

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

JAUNA UN TALANTĪGA

Bez skiču bloka – nekur

Kuldīdzniece Kate Rasa Ozola: „Katrs uzdevums animācijā prasa ilgu laiku un nepārtrauktu domāšanu.”

„Laiku pavadu, skicējot tēlus un dažādas pasaules,” saka kuldīdzniece, Latvijas Mākslas akadēmijas 2. kursa studente Kate Rasa Ozola, kura nodaļā *Kustība. Attēls. Skaņa* apgūst animāciju.

TULKA DARBS NEVILINĀJA

Kate Rasa beigusi Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolu. „Pabeidzu arī mākslas skolu, bet tad īpašas intereses par mākslu nebija. Iemācījies, protams, daudz, bet lielāka interese radās tikai vidusskolas beigās, kad biju uzrakstījusi zinātniski pētniecisko darbu par tulkošanu un sapratu, ka tulka darbs mani tomēr nevilina.”

Bijusi doma studēt Anglijā, bet meitene sapratusi, ka nav tam gatava un nav ko sasteigt. „Latvijas Mākslas akadēmijas nodaļa *Kustība. Attēls. Skaņa* bija vistuvākā manām interesēm – zināju, ka varēšu iemācīties daudz noderīga.”

DAŽĀDI IZPAUSMES VEIDI

Studijas akadēmijā esot aizraujošas, saka Kate Rasa. „Ja vien interesējies pats, tad interesants ir viss: no tā, ko mācos un kā tur māca, līdz draudzīgam kolektīvam. Tāda sajūta, ka tā ir liela

ģimene, – ja kādam ir idejas un vēlme tās realizēt, vienmēr būs atbalsts. Tiek veidotas izstādes, ir dažnedažādas iespējas, kā jaunā mākslinieka prasmes pilnveidot, ir pieeja plašam tehnikas klāstam un fotostudijai. Jaunajā nodaļā *Kustība. Attēls. Skaņa* darām daudz aizraujoša. Tiek apgūti pamati daudziem izpausmes veidiem, piemēram, 1. kursā apguvu animācijas tehniku *stop motion* (rada iespaidu, ka kustas pats priekšmets – red.), klasisko un digitālo animāciju, fotogrāfiju.” Visgrūtākais esot domāt ārpus robežām – izdomāt ko neredzētu. „Šogad darbosimies ar ilustrāciju, tipogrāfiju, skaņu kompozīciju, būs videooperatora darbs un montāža. Protams, ir arī zīmēšana un gleznošana, liels uzsvars uz laikmetīgās mākslas domāšanu.”

LAI MAZIE DARBI NESAKRĀJAS

„Man vislabāk patīk animēšana, īpaši viens uzdevums ani-

Latvijas Mākslas akadēmijas nodaļā *Kustība. Attēls. Skaņa* var apgūt animāciju. Kadrs no Kates Rasas 2. semestra noslēguma darba klasiskajā animācijā.

mācijas režijā, kurā jāizveido pašportrets. Realizēt to varēja, kā vien gribas, un ideja varēja būt jebkāda, ja tā ir pamatota. Man tā bija maza mošķa izlīšana no zemes un aizskriešana pēc bumbiņas.” Lai arī mācību sākums šķietot lēns un mierīgs, jāuzmanās tam neļauties un mazos darbiņus neatlikt, jo galu galā tie sakrājas, secina studente.

Svarīga arī iespēja iegūt pieredzi darbā: „Vasarā mazliet piestrādāju pie režisores Rozes Stiebrs jaunās animācijas filmas *Saule brauca debesīs*. Tas nebija ilgi, bet pieredze laba. Ir gods pat minimāli piepalīdzēt animēt filmu

Latvijas simtgadei.”

Nākotni Kate Rasa vēlas saistīt ar spēļu izveidi: „Es nekad nemāku noformulēt, kas tieši tas ir, bet ir cerības uz spēļu industriju vai jebko citu, kur varētu veidot jaunus tēlus un pasaules un likt citiem tajās iegrimt. Tā es pārsvārā pavadu brīvo laiku – digitāli ilustrēju, zīmēju konceptus, ainas, domāju stāstus ar tēliem. Ļoti aizraujoši! Nekur neēju bez skiču bloka – tēlus un radījumus skicēju, kad vien varu. Bet, ja ne, līdz tomēr jābūt – ja nu kas!”

Lāsmas Reimane
Kates Rasas Ozolas
arhīva foto

„Gribu veidot jaunus tēlus un pasaules un likt citiem tajās iegrimt.”

Miers pār Pelčiem

„Karš nav dabisks cilvēku attiecību modelis,” – tāda ir viena no atziņām IV Baltijas Antropoloģijas vasaras skolā, kas no 23. līdz 27. augustam notika Pelču pilī un kas bija veltīta miera fenomenam. Šogad skola saņēmusi filantropes Ketrinas Deivisas miera projektu (*Davis Projects for Peace*) stipendiju, un tas ļāvis uzaicināt izcilus lektorus no visas pasaules.

Baltijā miers vienmēr bijis ļoti jūtīgs temats. Krievijas ģeopolitiskās ambīcijas Ukrainā un terorakti Eiropā liek pārskatīt ne tikai militāro gatavību, bet arī politisko un pilsonisko stabilitāti, sabiedrības informētību, kā arī tehnoloģiju aizsardzību pret kibernetiskiem. Reaģējot uz politiskajiem nemieriem, bēgļu krīzi, populisma pieaugumu, kiberuzbrukumiem un terora aktiem, biennālajai vasaras skolai izvēlēta tēma *Miera dizains: antropoloģiskās perspektīvas*. Lekcijās un semināros apskatīti dažādu valstu piemēri un meklētas atbildes, kā minētos un citus konfliktus risināt miermīlīgā, pragmatiskā ceļā. Kompleksās problēmas apspriešanai uzaicināti deviņi lektori no visas pasaules: no ASV, Slovēnijas, Libānas, Ēģiptes, Krievijas, Igaunijas un Latvijas.

Baltijas Antropoloģijas vasaras skola /Baltic Summer School of Anthropology – BSSA/

- Tā aizsākta 2013. gadā, un tās organizētāji galvenokārt ir Rīgas Stradiņa universitātes absolventi un Latvijas Antropologu biedrība.
- Pulcējot studentus un iesaistot lektorus no Baltijas un citām valstīm, dažādi temati un problēmjautājumi tiek apskatīti no antropoloģiskās perspektīvas, vienlaikus cenšoties izvērst starpdisciplināru diskusiju.

Miermīlīgais cilvēks

Vasarīgi saulainā rītā devos uz Pelču pili, lai noklausītos pirmo lekciju *Jaunā miera paradigma: no kara sistēmas uz mieru (The New Peace Paradigm: From a War System to a Peace System)*, ko vadīja starptautiski atzīts pētnieks, vairāku grāmatu autors, filozofijas doktors Duglass P.Frajs (*Douglas P. Fry*).

Caur kluso Pelču pils parku mazās grupiņās plūda jaunie antropologi un pieredzējušie pētnieki. Uz ēkas lielajām trepēm pirmie jau malkoja kafiju un runāja dažādās valodās. Lai gan bija nojaušams, ka cilvēki sarunājas, Pelču pils ar parku bija monumentāli klusi. Zinātnisks miers – ne mīņas no neatrisinātu problēmu satraukuma, ne neziņas plosītas sejas, ne argumentētas pretiltības stāvēšanas. Vide jau rosināja jautāt, kas ir miers, kāds pārņem saulainā vasaras rītā un klusumā.

KARŠ NAV CILVĒKA DABĀ

D.P.Frajs lekciju veltīja tam, lai atsegtu divus skatījumus uz mieru un censtos pamatot, kādēļ cilvēku apdzīvotajā pasaulē miera sistēmas ir iespējamās. Izplatīts skatījums Eiropas domas vēsturē ir tāds, ka miers ir tikai mērķis, kas jānodrošina, jo cilvēka daba slēpj vajadzību pēc kara. Kur divi cilvēki, tur konflikts; cilvēki konfliktu nevēlas, tādēļ tiecas pēc miera. Ja mieru neuztur, tad sākas kari. Šādi īsumā varētu raksturot kara paradigmu. D.P.Frajs antropoloģiskajos

pētījumos pievērsies tām sabiedriskajām sistēmām, kuras nedarbojas pēc *kara sistēmas* principiem, un pētnieks vēlas parādīt, ka karš nav cilvēka dabā – tas nav dabisks attiecību modelis. Ir tādas sabiedrības, kuras nepazīst vardarbīgas konflikta risināšanas stratēģijas. Savu uzskatu viņš pamato, aplūkojot bioloģiskos, nomadu cilšu pētījumus, arheoloģiskos un etnogrāfiskos spriedumus, tā sniedzot plašu argumentu klāstu, kas ļauj jautāt: kādēļ lielākoties eiropēiskās pasaules skatījumā konflikti, kari un vardarbība tiek uztverta kā dabiska lietu kārtība, kas balstās priekšstatā, ka cilvēkiem jācīnās ne vien par ierobežotajiem resursiem, bet arī par citu cilvēku uzmanību vai pat mīlestību.

SADARBĪBA, NEVIS DOMINANCE

D.P.Frajs norāda, ka miera sistēma ļauj izcelt tos aspektus cilvēka dabā, kas dažādās vardarbības izpausmes liek uztvert kā nedabiskus veidojumus, tādējādi arī uz pašu sabiedrību palūkoties no citas perspektīvas. Uzsverot tādus fenomenus kā sadarbība, uz sabiedrību vērsta darbība, vienlīdzība un taisnīgums, cilvēks pēc dabas parādās kā būtne, kas vērsta uz mieru un sabiedriskumu, nevis uz dominanci un karu.

Pēc lekcijas izvērtās ilga diskusija par miera sistēmas nozīmi aktuālajos notikumos un to, kā šāds skatījums varētu iekļauties sociālajā un politiskajā kontekstā.

Miermīlīgas sabiedrības noslēpums

Antropologs Klāvs Sedlenieks ieskicēja dažādas miermīlīgas sabiedrības, cenšoties atsegt atšķirīgos nosacījumus, kas tām ļauj tādām būt.

Jānoskaidro divu veidu miera izpratne. Viena tiecas to definēt negatīvā nozīmē jeb kā kaut kā trūkumu, tas ir, miers ir tad, kad nav kara, vardarbības, stresa u.tml. Cits definēšanas paņēmiens būtu mēģināt izprast, kas miers ir, nevis kas tas nav. Aplūkojot miermīlīgās sabiedrības, var atsegt metodes, ar kurām varētu censties par tādām kļūt. Piemēram, vienlīdzība, dzimumu līdztiesība, konfliktu risināšana bez nosodījuma, uz sabiedrību vērsta lēmumu pieņemšana u.tml.

Atmiņā palicis stāsts par bērnu audzināšanas metodēm šādās sabiedrībās. Viena tāda

(atšķirībā no lielākās daļas Eiropas kultūru) balstīta konkurences neesamībā. Bērniem tiek piedāvātas nevis tādas spēles, kas attīsta sacensību, bet gan sadarbību, – tajās nav uzvarētāja. Manā bērnībā tāpat kā pašlaik individuālās un komandu spēles lielākoties paredz uzvarētāju un zaudētāju, bet miermīlīgā sabiedrībā šādu spēļu neesot. Tur tās izpaužas, piemēram, kā lomu spēles.

Kādām aborigēnu ciltīm esot iemācīts spēlēt futbolu, tikai tās nedaudz mainījušas noteikums: sākumā abas komandas kopā mēģina bumbu iesist vienos vārtos, pēc tam otrs. Kā noteikts uzvarētājs, nav īsti skaidrs, bet vienai komandai esot pasniegts kauss, kas kā nebūtisks spēles aksesuārs diezgan ātri pazudis no spēlētāju vides.

Redzamais miers

Pēc pirmās lekcijas Pelču pils nebijā zaudējusi sākotnējo atmosfēru, tikai ieguvusi dzīvīgumu. Rīts bija pagaisis, un iestājusies diena. Bet nākamā saruna tika veidota kā provokācija.

CAURSPĪDĪGS CIETUMS

Ļubļanas profesora Dana Podjeda (*Dan Podjed*) lekcija *Dzīve vitrīnā (Living in a showcase)* mudināja uz mieru paskatīties no panoptikas perspektīvas. Panoptikums ir filozofa Džeremija Bentema radīta celtne, kas cilvēkiem tajā nodrošinātu mierīgu un efektīvu līdzāspastāvēšanu.

Dž.Benthems to veidoja kā *humānu* cietumu, kurā visi rīkotos pareizi. Tā ir aplveida ēka, kurā visas celles veidotas tā, lai būtu caurskatāmas un ieslodzītajiem nebūtu iespējas būt neredzamiem. Vidū atrodas sarga tornis, no kura ieslodzītos vēro uzraugs. Būtiskāka par vērotāju ir cietumnieku apziņa, ka viņus visu laiku var redzēt, tā nav iespēja kādā mirklī pārkāpt aizliegumus. Pat vairāk – pietiek tikai ar apziņu, ka esi redzams. Sargs var pat neeksistēt, jo cietumnieki vērotāju neredz, tātad nevar zināt par tā eksistenci.

Vide mierīgai izaugsmei

Pēc pusdienas, kad apziņa jau piesātināta ar sarunām un pārdomām, vēl divas īsākas lekcijas rosināja plašas diskusijas.

Lai pārsātinājums nepāraugtu nemierīgā spriedzē, dienas nobeidumā tika parādīta dokumentālā filma par kāda irākieša pārdzīvojumiem un atziņām Irākas kara laikā. Kad parkā bija iezagusies krēsla un pils lielā telpa izgaismojās dekoratīvās spuldzītēs, starp dažādu nāciju, akadēmisko stāvokļu un vecuma cilvēkiem turpināja mutuļot sarunas par antropoloģiju, mieru, pētniecību, zinātni.

Bieži vien, kad cilvēki domā par zinātni, viņi redz pār mikroskopu, mērīnstrumentu vai grāmatu nolīkušu cilvēku

VAI MĒRS DZĪVO ZAĻĀK?

Filozofijas vēsturē Mišels Fuko panoptikas ideju demonstrēja kā negatīvu varas ieviešanas, bet D.Podjeds norāda uz tās pozitīvajiem aspektiem mūsdienu kontekstā. Proti, telefona lietotnes, kas fiksē noteiktas individuālas darbības un ar šo uzraudzību ļauj veidot labāku sabiedrību. Kā piemēru viņš minēja lietotni, kas fiksē, cik daudz katrs dienā noiet ar kājām, nobrauc ar riteni vai auto. Tā ļauj individuālās darbības salīdzināt ar pārējiem lietotājiem un katram saskarties ar izaicinājumu – būt labākam nekā citiem. Ļubļanā aplikācijas lietotāji izaicinājuši pilsētas galvu ar pārējiem sacensties par videi un veselībai labvēlīgāku veidu, kā ikdienā pārvietoties. Visi varēja vērot, cik bieži mērs uz darbu dodas kājām vai ar riteni, cik bieži brauc ar auto vai sabiedrisko transportu, un salīdzināt, vai vidējais pilsētnieks dzīvo zaļāk par mēru vai ne. Arī katrs iedzīvotājs varēja salīdzināties ar citiem. Galu galā pilsētā uzlabojās satiksme, palielinājās ritenbraucēju skaits.

Cilvēka spēja salīdzināt sevi ar citiem nodrošina spēju rīkoties labāk. Miera kontekstā šāda panoptikas pieeja ļautu veidot sabiedrību, kurā indivīds ar saņemumiem cenšas iekļauties kopienā.

brillēs, kas savā vientulībā abstrahējies un risina pasaules neizskaidrojamās parādības. Bet jāatzīst, ka zinātne nav tajā iesaistīto indivīdu problēma, bet gan vide, kurā katrs mēģina apjaust sevi kā sabiedrībā, dabā vai vēsturē iesaistīto, lai saprastu un attīstītu kopīgo pasauli. Saņima veido zinātnisku vidi, kas vajadzīga tamdēļ, lai rastos gan jauni zinātnieki, gan pieredzējuši pētnieki. IV Baltijas Antropoloģijas vasaras skola ar augstvērtīgas informācijas piesātinājumu bija tāda vide, kas nevis uzspieda zināt, bet gan veicināja izpratni par mieru.

* Antropoloģija (grieķu anthros – cilvēks, logos – mācība) – zinātne par cilvēku

Ģirts Jankovskis, BSSA arhīva foto

„Dziesmai vajag stāstu, bet dzejolis ir pašpietiekams”

„Ja jūs jautātu, ko es patiešām gribētu darīt visvairāk, es teiktu – rakstīt dzejoļus,” tā par savu aicinājumu saka GUNTARS RAČS: dzejnieks, dramaturgs, mūziķis, mūzikas izdevējs, daudzu jauno talantu konkursu žūrijas dalībnieks.

Jaunā dzejoļu krājuma 365 pirmās daļas iepazīšana un tikšanās, ko rīkoja Kuldīgas bibliotēka, notika pārpildītā mūzikas skolas zālē. Un tur nebija tikai skolēni, kuriem šādi pasākumi reizēm ir brīvprātīgi obligāti, – pēc tam garā rindā stājās autogrāfu kārtojās. „Tikšanās un autogrāfi ir vispatīkamākā daļa – aci pret aci satieku cilvēkus, kuri dzejoļus lasīs vai jau lasījuši, tāpēc atnākuši. Tā ir ekskluzīva iespēja! Lielākā daļa autoru savus lasītājus nesatiek. Arī kā mūziķim man ir tāda pieredze: satikties ir svarīgi gan klausītājiem, gan man.”

PIRMAIS DZEJOLIS – ĀKIS LŪPA

– Tas bija 6. klasē. Skolotāja Aija Barča, kura tagad ir politikā, uzdeva sacerējumu brīvajā tematā un kaut vai dzejā. Es dzejoļus nebiju rakstījis, arī lasījis ne, bet tas šķita izaicinājums – pamēģināt. Dzejolis saucās *Mātes rokas*, jo padomju laikā – 70. gadu beigās – bija pieņemts rakstīt patriotiski: par Dzimenteni, māti utt. Saslimu, pēc nedēļas atgriezcos skolā. Svinīgajā līnijā daillasišanas konkursa uzvarētājs lasa šo dzejoli. Es klausos: skan kaut kas pazīstams. Visas skolas priekšā nosauca manu vārdu! Tobrīd tas bija mans augstākais sasniegums un nozīmēja ļoti daudz. Es sapratu: „Paskat, uzrakstīju dzejolīti un guvu tik lielu pagodinājumu!” Āķis lūpā, turklāt pamatīgs! Sāku rakstīt dzejoļus un rādīt Liepājas radīniekam – dzejīniekam Augustam Štrausam, kurš bija labs paziņa Olafam Gūtmanim un Mārim Čaklajam. Tās aizgāja, radās pirmās publikācijas.

Vai augstā lidojuma izjūta vēl piedzīvota?

– Varbūt tad, kad *Mikrofona* aptaujā izskanēja dziesma *Bumerangs*, ko uzrakstījām ar Ainaru Virgu, bet dziedāja Igo. 1985. gads, Liepājā, Dzintaru ielas dzīvoklī, pie translatora klausos, ka piesaka manu dziesmu. Arī tas bija milzīgs notikums – saucu mammu, ka manu dziesmu pārraida pa radio. Pēc tam tās skanējušās simtiem.

Ir bijuši vēl daudzi šādi lidojumi. Piemēram, 50 gadu jubilejas koncerts arēnā *Rīga*. Pēc tam apskatījos, kādi cilvēki man apkār: *Prāta vētra*, Raimonds Pauls, Laima Vaikule, Ance Krauze, Igo, mani Liepājas draugi – visi viņi ir tur un skatās uz mani... Biju sprīdi virs zemes! Es domāju: man jānotic tam, ka esmu to izdarījis, jo nekas nav nācis viegli.

ČETRRIENDES

– Vispirms rakstīju četrrienes – šķita, ka tās ir pietiekami īetilpīgas. Pirmajā radošajā nometnē *Aicinājums* saņēmu uzslavas no Imanta Ziedoņa. Mēs bijām kādi 12 jaunie dzejnieki, un viņš teica: „Ir jūsu vidū talantīgi, bet viens ir gatavāks.” Nosauca mani un nolasīja manu dzejoli.

Es sapratu, ka gari rakstīt nemaz nevaru. Esmu mēģinājis, bet neiznāk tik labi. Tāpēc dziesmu vārdus nesaucu par dzejoļiem, jo tie apzināti izstiepti stāstā.

PA VIENAM KATRU DIENU

– Pagājušogad 31. decembrī mana apņemšanās bija katru dienu uzrakstīt dzejoli un publicēt to feisbukā. 1. janvārī to sāku. Sev par pārstiegumu konstatēju, ka tos lasa. Ja kādam dzejolis trāpījās īpašā dienā, cilvēkiem liecas, ka rakstīts tas tieši viņiem. Radās ierosinājumi tos apkopot. Tā kā strādāju mūzikas biznesā un esmu piedalījies vairāk nekā 500 albumu izdošanā, saprotu, ka viena lieta ir izdot, pavisam cita – vai tas kādam vajadzīgs. Aizgāju Rīgā uz grāmatnīcu un pārdevējam pajautāju tieši, vai dzejoļu grāmatas kāds pērk. Viņa atbildēja: „Godīgi sakot – ne. Ir izņēmumi, kad kāds dižgars dodas viņā saulē, tad kādu nedēļu viņa grāmatas ir pieprasītas.” Šāda perspektīva sevišķi nevilināja, tomēr nolēmu riskēt un pats par savu naudu izdot krājumu divās daļās.

Kad tas nonāca veikalā, tās nedēļas nogalē diezgan nepacietīgs aizgāju uz veikalu. Pārdevējas teica: „Vai dienī! Bijām spiestas no skatloga izņemt pēdējo.” Ieraudzīju, ka tas ir pieprasītāko grāmatu 1. vietā! Tātad cilvēkiem tas vajadzīgs. Es pats, godīgi sakot, neredzu kādu racionālu izskaidrojumu. Arī tā pārdevēja teica: „Laikam esat trāpījis īstajā brīdī.” Grāmata jau ceturto nedēļu ir pati pieprasītākā vairākas grāmatnīcās. Man tā tiešām ir mīkla un milzīgs, ļoti patīkams pārsteigums.

Kad dzejoļus krājumā saliku pa datumiem, cilvēki sāka meklēt sev svarīgus datumus. Viņi dzejoļus atrod un kaut kādā veidā sev pieradina – atrod tajos kaut ko personiski īpašu.

KĀ TĪRA MANTA

– Esmu strādājis ar lielākajiem komponistiem un, gribētos ticēt, ar lielākajiem izpildītājiem, kādi mums ir. Kad rakstu dziesmas, domāju par kopumu – to, kāds ir komponista raksturs un redzē-

Viens no Guntara Rača mīļākajiem dzejoļiem krājumā 365:

„Parasta diena
Kā cepums pie piena.
Varēja nebūt,
Bet labi, ka ir.”

8. aprīlis

Turies, mazā, nepadodies
Ceļš būs garš un ļoti grūts
Bet tu aiziesi līdz galam
Tur, kur vēl nekad nav būts

Kājas gurs un pēdas sūrstēs
Ceļš būs akmeņains un ass
Turies, mazā, nepadodies
Neiespējams nav nekas

22. janvāris

Nekas nav izmainījies
Joprojām viss pa vecam
Tā pašā pusē sauli
Redz katru rītu lecam

Viss muļķīgais ir muļķīgs
Un patiesais ir paties
Ir izmainījies tikai
Tas, kā tu uz to skaties

jums, mēģinu to noķert un ielikt dziesmā. Ļoti svarīgi zināt, kurš to dziedās pirmais. Viena lieta ir Normundam Rutulim uzrakstīt

Es vēlos tev dāvināt rozes, otra lieta – Aivaram Brīzem *Metāla sirdi* vai dziesmu *Ozolam*. Tie ir pilnīgi atšķirīga rakstura dziedātāji. Vienmēr var dziesmu aranžēt, interpretēt, bet pirmā versija tik un tā paliks istā. Dziesma pa īstam atklājas, kad to dzied: vārdi, melodija, aranžējums, izpildītājs – ir tik daudz komponentu. Un nedod, Die's, ka izpildītājs būs ko nepareizu uzģērbis vai tajā dienā aizsmacis.

Savukārt dzejoļu grāmatā no tā visa pagāju malā: te nevajag domāt ne par komponistu, ne izpildītāju – tikai un vienīgi par vārdiem un savām izjūtām. Tāpēc tā ir tīra manta. Ja dzejoli grib izmantot dziesmai, tam bieži kaut kas jāpievieno. Tā notika arī ar dzejoli *Apskauj mani, apskauj*, no kura tapa dziesma. Es uzrakstīju papildu pantņus, bet tie diezgan būtiski mainīja atrisinājumu. Katrai dziesmai vajag stāstu, taču dzejolis ir pašpietiekams.

AR PIEREDZI UN IEDVESMU Kur ņemat radošo spēku, lai

katru dienu uzrakstītu obligāto dzejoli?

– Tas ir sarežģīti. Iedarbinu ne tikai iztēli, bet arī pieredzi. Ja nespētu šim uzdevumam pieiet konstruktīvi, bet palautos tikai uz radošo lidojumu, nespētu to izdarīt. Man ir savas metodes un konstrukcijas, ar kurām izlīdzēties kritiskā brīdī, kad nav nekāda domas lidojuma, kad ir izmisums un izsīkums.

Vai šajā mobilizācijā ir arī tā brīža izjūtas?

– Protams. Nepublicēju nevienu dzejoli, par kuru neesmu pārliecināts. Gan jau starp dzejoļiem, kas iegājuši trešajā simtā, ir arī kas mazāk gatavs. Bet tas vienlīdz ir tas, ko tobrīd gribēju pasacīt.

Kādreiz šo procesu atliku uz septiņiem astoņiem vakarā un jau kļuva nervozs. Tagad mostos un savu domu iedarbinu jau līdz darbam. Tajā diezgan grūti domāt šajā virzienā, bet, mašīnā braucot mājās, ir radošākais brīdis. Esmu viens un diktofonā iedziedu

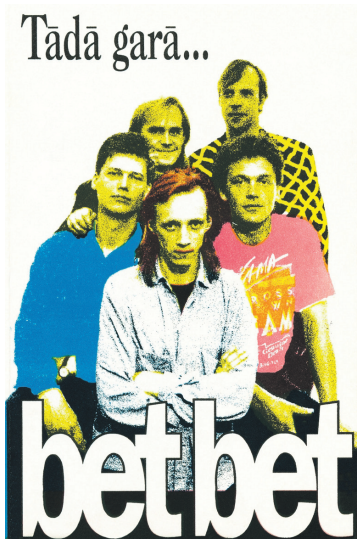
„Cilvēki dzejoļus kaut kā sev pieradina – atrod tajos kaut ko personiski īpašu.”

Liepājas mūzikas skolas diksilends 1982. gadā. Guntars – trešais no kreisās.

Kopā ar Līviem 1996. gadā.

Guntars: „Sievass Sintijas ieguldījums manā karjerā un ikdienā ir ļoti, ļoti nozīmīgs – daudz lielāks, nekā varētu domāt. Viņa mani meistarīgi stipē, jo dziļākajā būtībā esmu parasts Liepājas puika, kuram dažubrīd vienalga, ko uzvilkt mugurā, kā runāt un ko darīt. Sintija uzmana un atgādina, kad palieku par daudz tas puika no Dzintaru ielas.”

Meita Odrija nodarbojas ar tenisu: „Viņai treniņi ir piecreiz nedēļā. Cenšos izvadīt no Rīgas uz Jūrmalu, tas paņem daudz laika, bet tā ir mana meita. Pats esmu tenisu apguvis amatiera līmenī – tik daudz, lai saprastu, cik grūts sporta veids tas ir. Tas ir īpaši individuāls un prasa spēcīgu psiholoģisko noturību, par fizisko nemaz nerunājot. Braucam uz sacensībām visā Eiropā, biežāk vasarā un citos skolas brīvlaikos. Iznāk daudz braukāt un pamatīgi pārrēķināt ģimenes budžetu, jo teniss ir viens no dārgākajiem sporta veidiem pasaulē, bet valsts palīdz tikai tad, kad jau sasniegts tāds līmenis, ka var spēlēt izlasē vai pārstāvēt valsti olimpiādē. Citur pasaulē ir mazliet vieglāk, tāpēc daudzi talanti aizbrauc un mācības turpina ārzemēs. Tur nav nekā sliktā, ja vien viņi paliek Latvijas pilsoņi un startē zem Latvijas karoga. Tad es to atbalstu.”

vai ierunāju tā brīža izjūtas. Mājās dzejoli salieku ritmiski. Man ļoti svarīgi, lai tas ritmiski neklībotu. Brīvajā pantā neprotu rakstīt, jo kā bundzinieks visu laiku skaitu takts daļas un taktismēru. Man svarīgi, vai dzejolis būs valsi vai fokstrota. Visiem dzejoļiem ir klāt arī mazas melodijas.

Vai jums vienmēr patīk, ko komponisti izdara ar jūsu dzeju?
– Protams, ne vienmēr, bet tie, ar kuriem sadarbojos, zina, ko dara. Raimonds Pauls ikdienišķu dzejolīti paceļ lielos augstumos, iedodot to izcilam dziedātājam. Bet es pat neesmu nojautis, ka viņš to varētu izpildīt. Savulaik klausījos, kā Harijs Spanovskis izdziedāja pāris dziesmu, ko biju rakstījis, vai kā tās koncertos deklamēja Jānis Paukštello. Man šķita, ka nees-

mu tik labi uzrakstījis, cik labi viņš ir aktierisko meistarību iznes katru vārdu. Interpretācijai ir liela nozīme.

Esmu sastapis dzejniekus, kuri nevarēja savu dzeju lasīt, jo tas bija ļoti garlaicīgi. Un otrādi – paša dzejnieka lasījumā var klausīties ar baudu. Man dota laime, ka varu savu dzeju lasīt. Kad pirms gada ar grupu *Bet bet* braukājām pa Latviju, izdomājām, ka pauzēs es varētu palasīt dzeju. Tas radīja pilnīgi jaunu koncerta gaisotni. Nolēmu to darīt arī turpmāk.

STAIGĀT GAR JŪRU UN RAKSTĪT Vai sevi vairāk uzskatāt par mūziķi vai par dzejnieku? Varbūt par uzņēmēju?

– Daru to visu. Lai ģimene būtu paēdusi un dzīvotu labi, man vajadzīgs nodrošināts

darbs. Strādāju ierakstu kompānijās *Mikrofona ieraksti* un *Izdevniecība „MicRec”*: vienu vadu, abās esmu līdzīpašnieks. Esmu dažādās organizācijās, kas saistītas ar šo industriju. Bet, ja jūs jautātu, ko es tiešām gribētu darīt visvairāk, es teiktu – rakstīt dzejoļus. Muzicēšana arī ir darbs, no tā gūstu prieku. Kopā ar *Bet bet* jau ir izklaidē, jo varu atslēgties: visus gabalus zinu no galvas, ceru, ka tas neprasa.

Bet, ja tas prasa pūles, labāk staigātu gar jūru, mēģinātu akmentņus un rakstītu dzeju. Pamazām uz to eju. Nevaru pievilt kolēģus un teikt, ka vairs nestrādāšu. Bet zinu, ko tuvāko gadu laikā gribu sasniegt, lai varētu ar to nodarboties.

Latvijas kontekstā agrāk vai vēlāk jānolūk pie sarunas par to, cik liels ir tirgus, kas dzeju vai dziesmas var patērēt. Protams, tas ir limitēts. Pēdējā laikā esmu izbraukājis attālas un ļoti nelielas vietas Latvijā, un esmu sapratis, ka gūstu lielu piepildījumu un baudu, tiekoties ar cilvēkiem. Man patīk arī liela publika: arēna *Rīga* vai Dzintaru koncertzāle. Tas ir pilnīgi citāds stāsts nekā par Kuldīgu mūzikas skolas piepildītajā zālē, kur var redzēt katru cilvēku. Tas ir arī ļoti atbildīgi: viss, ko daru, redzams tuvplānā, katrs var pajautāt, kas viņam ienāk prātā. Bet tā ir koncerta burvība, pēc kuras muzikants visvairāk alkst, – savstarpēja enerģijas apmaiņa.

BRĪŽI KĀ PĒRLES
Vai vienatne jums svarīga?
– Man tās akūti trūkst, jo visu laiku esmu cilvēkos. Tas mani

uzlādē, taču atpūtas nav ne mirkli. Mājām vajadzētu būt tai vietai, kurā atpūties, bet arī tur ir pienākumi. Tādu brīžu, kad sēžu, neko nedomāju un skatos zvaigznēs, ir ļoti, ļoti maz. Tos augstu vērtēju. Ja man ir stunda vienatnei, tad to izbaudu. Brīži, kad vienatnē atbrīvoju prātu un domāju augstas domas, lai arī neko nedaru, – tās ir pērles, kuru dēļ vērts dzīvot. Bieži vien tos izbaudu mašīnā. Ja kon-

certs bijis Ventspilī, braucu uz Rīgu, izdomāju savas domas un zinu, ka saņemot mani var, tomēr aizsniedzams neesmu. Šad tad aizbraucu uz Jūrkaines un Pāvilstas pusē. Tur sievas Sintijas brālis iekopis māju, un tur esmu brīvs – apsēžos jūras krastā un izbaudu mirkli. Savukārt, ja jautāsi, vai pie jūras var uzrakstīt dzejoli par jūru, es teikšu, ka ne: drīzāk tas būs dzejolis par pilsētu.

Runā, ka dzejniekiem jābūt nelaimīgiem. Vai rakstītu.

– Daudzus kaitina tas, ka es neizskatos nelaimīgs. Bet es labi

saprotu tos, kuri tā jautā. Patiešām zinu, kā dzīvo daudzi mani laika biedri, kuri mēģina iztikt vienīgi ar dzeju. Nekā viegla tajā nekad nav bijis. Padomju laikā bija izņēmumi, kuri pēc tam dabūja samaksāt ar savu reputāciju un attaisnoties par kolaboracionismu. Es daru septiņus darbus: no sešiem labprāt gribētu atteikties, bet esmu spiests to darīt, lai atļautos tādu greznību kā iespēju rakstīt dzeju. Vispār jau nevaru sūdzēties: mans krājums četras nedēļas ir pieprasītākais, un beigu beigās tas dos ne tikai morālu gandarījumu vien.

Iveta Grīniņa, Guntara Rača arhīva foto

**13. oktobrī
17.00
Kuldīgas
Mākslas
namā visi
aicināti uz
fotogrāfa
Aivara
Vētrāja
60 gadu
jubilejas
izstādi
Dzelzceļa
ielas
impresijas.**

Tā tapusi
sadarbibā
ar laikrakstu
Kurzemnieks,
biedrību
Kursas raksti,
Kuldīgas
novada domi,
fotokluba
Divas upes un
Skrundas TV.

No rīta pie veikala
ir lielākā rosība.
Tikko atvesta svaiga
Kuldīgas maize.

Regīna ar kucīti
Rētu, kas mantota
no māsas.
Tagad abas rīta
pastaigās dodas
kopā.

Dažiem
puķe
dobē,
bet
šeit ...

Sunim
Leo savi
pienākumi.

Janīnai
Meikšānei
savos
97 gados
velēšanas
ir svētki.

Fotografēt – zīmēt ar gaismu

Ar kolēģi – Kurzemnieka fotogrāfu AIVARU VĒTRĀJU – kopā nostrādāts vairāk nekā 20 gadu. Viņa jubilejas izstāde Mākslas namā jau pirms tās un arī tapšanas gaitā vairākkārt pārrunāta. Pēc nedēļas to varēs aplūkot. Bet pirms tam – saruna par fotografēšanu un dzīvi.

Kā līdz fotografēšanai nonāci?

Dzimis un audzis esmu Īvandē, beidzis Kuldīgas 2. vidusskolu. Kad mācījies 5. klasē, mamma uzdāvināja fotoaparātu *Smena*. No tā brīža ar bildēšanu biju lielos draugos. Ģimenē neviens nefotografēja, bet uz Īvandi no Jelgavas atnāca viens mehāniķis, kas ar to aizrāvās. Mācījies no viņa, šo to apguvu pats. *Smena* gan palika Vīlandes ezerā: bijām ar klasi ekskursijā Igaunijā, aparāts nolietojies, vairs nevarēju pafotografēt, un visa klase piedalījās tā slīcināšanā.

Skolas laikā pārsvarā fotografēju klasesbiedrus, mācījos skolotājas Skaidrītes Reķes klasē, pastiprināti nodarbojāties ar novadpētniecību. Bildēju dižkokus, vēsturiskās vietas. Kara laikā Īvandē bija nokritis viena vācu lidmašīna – reizes trīs braucām to rakt ārā. Atradām šo un to.

Pēc tam fabrikā *Māra* bija vajadzīgs meistara palīgs. Tolaik deju *Ventā*, viens dejojājs no darba *Mārā* gāja projām, bet viņam jāatrod cits vietā. Piekritu, darbs man patika. Remontēju adāmās mašīnas, darbs lielā troksnī, bet labā kolektīvā. Tomēr fotografēšana patika vairāk. Iestājos Modra Rubeņa vadītajā Kuldīgas fotoklubā. Bijām cilvēki desmit: Alvis Cinis, Austris Rubulis, Gunārs Gertners un citi. Gudri vīri, profesionāli – man bija, no kā mācīties. Uzzināju, ka Kultūras darbinieku tehnikumā Rīgā ir foto un kino nodaļa, pabeidzu to. Fotoklubs piedalījās dažādos konkursos, izstādēs, lielākoties ārpus

Kuldīgas. Tepat darbus rādījām reizi gadā, sūtījām bildes arī pa visu Padomju Savienību, uz ārzemēm: Singapūru, Angliju. Paši gan bijām tikai plenēros Vidzemē un Liepājas pusē.

Kā nonāci līdz darbam avīzē?

Tas bija 1984. gada sākumā. Redaktora vietnieks Jāzeps Stīrāns bija aktīvs fotokluba biedrs. Viņam iepatikās, kā es to daru, ko esmu samācījies gan pats, gan no citiem. Tad vēl tā bija *Padomju Dzimtene*, un tur atrbrīvojās fotogrāfa vieta. Tādas štata vietas gan nebija, bet bildes vajadzēja. Katra redakcija izdomāja savu veidu, kā pieņemt fotogrāfu, pieņēma darbā pat kā apkopēju. Es karjeras sākumā skaitījos teletaipists.

Ko tev devuši redakcijā aizvadītie gadi?

Darbs ir interesants. Radošā dzīve paskrējusi ļoti ātri. Nu jau skatos, kā mazbērni aug...

Tu sāki ar filmu aparātiem, esi pieredzējis dažādas tehniskās pārvērtības un par tām ļoti interesējies.

Esmu spiests to darīt. Ja neturi līdz, šo darbu strādāt nevar.

Bet tevī ir azarts – tev viss jaunais patīk!

Laikam jau patīk gan. (Smejas.) Roka uz pulsa jātur, informācija jāmeklē nepārtraukti.

Savulaik, kad filmiņas bija jāattīsta, fotogrāfa amats bija noslēpumainības apdvests, kaut kas nedaudz elitārs. Tagad fotografē visi un ar visu ko.

– Jābrīnās, ka slotas kātā vēl neviens nav izdomājis ierīkot kameru. Gan jau izdarīs arī to. Bildēt var visi, bet jābūt kompo-

zīcijas, krāsu izjūtai. Jānoķer Viņa Augstība gadījums. Nekas jau nav mainījies. Vienīgā atšķirība – nav jāattīsta filmiņa, taču jāievēro tie paši pamatprincipi.

Ko tu vislabprātāk fotografē?

Avīzei jāfotografē viss: no kūts līdz ministrijai. Nav nekā tāda, ko ļoti nepatīktu bildēt, bet ainava laikam ir mana stiprā puse. Jāizvēlas vieta, īstais laiks, gaismas. Esmu pie dabas krūts, patīkamo apvienojot ar lietderīgo. Jau fotografēt ir azarts, bet, kad dabū rezultātu, pārņem gandarījums.

Kas ir tavas autoritātes?

Man patīk daudzi fotogrāfi, bet vienu nosaukt par augsto Dievu nevaru. Modrim Rubenim ļoti reti runāju pretī. Ir bijis interesanti redzēt, ko profesionāli piedāvā Starptautiskajā vasaras fotogrāfijas skolā (ISSP) Pelčos.

Diezgan daudz esi mācījies citiem.

Tā ir mana specialitāte. Vislabāk patika laiks, kad 3. vidusskolā

vadīju fotopulciņu. Direktore toreiz bija Ināra Kuršinska. Uztaistījām ļoti labu fotolaboratoriju, bērni piedalījās izstādēs, saņēma diplomus. Pārsvarā bija puikas, tikai viena meitene nāca.

Vai tagad darbojies arī fotoklubā *Divas upes*?

Mēs ar Modri tur esam goda biedri. Tas labi, ka fotogrāfija Kuldīgā attīstās. Klubā dzīve rit interesanti: izstādes, satikšanās ar citu klubu biedriem, vieslektori.

Arī tavs vecākais dēls Indars fotografē. Vai vainīgs esi tu?

Neesmu mācījis gandrīz neko. Kad viņš bija mazs, nedēļas nogalēs mājas priekšnamā izveidoju fotolaboratoriju. Indars nāca palīgā paskalot bildes.

Vai jūtams tāds Vētrāju rokraksts?

Esam pilnīgi atšķirīgi. Un man tas patīk. Viņam ir savs skatījums. Paldies Dievam, ka tā.

Kāpēc izstādei izvēlējies Dzelzceļa ielu Kuldīgā?

Man tā tuva kopš skolas laikiem. Aizvien atmiņā Dzelzceļa ielas siltās smalkmaizītes. Jo-projām tur dzīvo klasesbiedri. Vienkārsa iela, kurā dzīvo ļoti labi cilvēki. Pirms fotografēšanas man patīk ar cilvēkiem parunāt, izzināt dzīvesstāstu – kaut tik, cik viņi gatavi man uzticēt.

Cik ilgi bildes tapa?

Pagāja deviņi mēneši. Cilvēki pārsvarā visu uztvēra normāli. Varu viņiem teikt paldies.

Kuldīgā katra iela būtu pelnījusi savu izstādi. Man pilsēta ļoti patīk. Brauc iekšā, no kuras puses gribi, visur var atrast, ko fotografēt. Citreiz šķiet: „Nu, cik var bildēt to Ventas rumbu!” Bet aizej rudens rītā un paskaties: kāda migla! Vai atnāc vasaras pievakarē – pavisam cita ainava. Turpinu Kuldīgu bildēt. Domāju, ka iznāks kaut kas labs.

**Inguna Spuleniece
Aivara Vētrāja un
Lailas Liepiņas foto**

Roksmēluma papīrs kļūst aizvien populārāks

Kā top papīrs, kāda ir šī cilvēcei tik svarīgā izgudrojuma vēsture un kā savām rokām pagatavot papīru? Uz šiem jautājumiem meistardarbnīcā Kuldīgas vecajā rātsnamā atbildēja māksliniece Ilze Dilāne.

Kopš 2008. gada viņa nodarbojas ar papīrmasas gleznošanu, izmantojot ietonētu papīra masu. Papīra liešanu viņa māca arī Pārdaugavas mūzikas un mākslas skolā, kur ar Ilzes gādību iegādāta papīra liešanas darbnīca.

NO AUGIEM

Papīrs top no augu šķiedrām, kas satur celulozi. Rokām darinātajam papīram, ko sauc par roksmēluma papīru, kura popularitāte pasaulē strauji pieaug, visvairāk tiek izmantota abaka – banānkoka mizas iekšējā šķiedra. Tā Filipīnās tiek ražota rūpnieciskos apmēros un eksportēta. No tā, cik smalki šķiedra tiek samalta, atkarīgas materiāla īpašības un arī papīra veids. Šo materiālu mākslinieki pasūta internetā. Savukārt Japānā tiek iegūts materiāls kozo, kas ir noteikta krūma mizas šķiedra.

Māksliniece Ilze Dilāne ar papīra masas smelamo sietu papīra gatavošanas darbnīcā Kuldīgā.

Pārdaugavas mākslas skolas bērnu papīra darbu izstādē *Papīrs un burti* gadu ceļos pa Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada bibliotēkām. No 9. līdz 19. oktobrim tā būs skatāma Skrundas novada Antuļos, līdz oktobra beigām – Rudbāržos, bet visu novembri – Rumbas pagasta bibliotēkā.

Vēl papīram tiek izmantota kokvilna. Savukārt auduma sasmalcināšanai, lai iegūtu pēc iespējas sīkāku šķiedru papīram, visā pasaulē vēl aizvien tiek izmantota 1670. gadā Holandē izgudrotā mašīna *Holander beater*. I.Dilānei darbnīcā šāda mašīna ir, un viņa masu papīram gatavo no džinsa auduma biksēm. Audums tiek sagriezts 2x2 cm gabaliņos, kas tiek diennakti mērcēti ūdenī, pēc tam likti smalcināmajā mašīnā. Tā kā celuloze ir daudzus augos, tad papīru var pagatavot gan no salmiem, gan kaņepju un zāles stiebriem u.c.

PIRMIE – ĶĪNIEŠI

Papīru ir izgudrojuši ķīnieši, un ir zināms pat precīzs laiks, kad tas noticis, gan izgudrotāja vārds. Taču paši Ķīnas zinātnieki par šo faktu nav vienprātīgi. Tuvāk Eiropai papīrs parādījās Samarkandā, kur tas nonāca pa lielo Zīda ceļu par spīti tam, ka Ķīnā papīra gatavošanas noslēpums tika ļoti rūpīgi sargāts. Sākumā papīrs gatavots no kaņepēm, veciem zvejas tīkliem un lupatām. Katrā vietā, kur nonāca papīra gatavošanas recepte, tā piedzīvoja vietējos uzlabojumus. Eiropā papīrs parādījās

12. gs., to gatavoja no lina un kokvilnas šķiedras. Kad izgudroja grāmatu drukāšanu, ļoti pieauga pieprasījums pēc papīra. Koka šķiedru papīra ražošanā izmanto kopš 1840. gada.

PAPĪRA LIEŠANA

I.Dilāne pastāstīja, ka papīra liešana sākas ar šķiedras izvēli, tās vārišanu, malšanu, lapu liešanu, presēšanu un žāvēšanu. Papīra izgatavošanai aprīkojumu mākslinieki parasti pasūta pie meistariem. Roksmēluma papīram tiek izmantots arī otreiz lietots papīrs, kas ir ar smalkāku šķiedru un tā smalcināšanai pietiek ar blenderi. Ir daudzas tehnikas, kā papīra loksni dekorēt. Masā var iestrādāt gan augu daļas, gan auklas un šķiedru gabaliņus. Tās var dekorēt ar reljefu ornamentu, ūdenszīmēm, liekot loksnes vienu uz otras, līdz pat skulpturālam papīra lējumam.

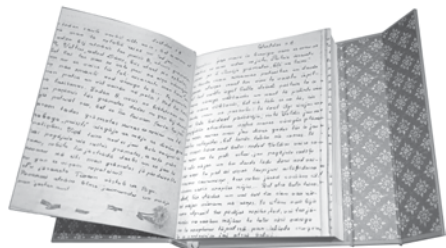
Šobrīd pasaulē ar papīra masām strādā vairāki mākslinieki. I.Dilāne minēja Lorencu Barkeru, Helenu Hiberti, Paulu Koksu, Džeinu Balsgārdi un Peteru Gentenoru.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

MANS KULTŪRAS NOTIKUMS

Skaista valoda

„Atverot šo grāmatu un izlasot dažus teikumus, sapratu – jā, tur ir, ko rakt,” pēc *Jettes dienu grāmatas* izlasīšanas saka Jāņa Rozes grāmatnīcas Kuldīgas veikala vadītāja Alise Pētersone.

Grāmata *Jettes dienu grāmatas* stāsta par slaveno Cimdu Jetiņu jeb Tautas daiļamata meistari Jeti Užāni. Tajā izmantotas viņas gadiem rakstītās dienasgrāmatas.

„Šis darbs mani piesaistīja vispirms ar izskatu. Paņemot grāmatu rokās, jūtu, ka tas tiešām ir dārgs, autores Elīnas Apsītes sirdī izauklēts, es pat nebaidos šī vārda, – bērns. Gribas pateikt paldies visiem, kuri gan vizuāli, gan saturiski piedalījušies šīs grāmatas tapšanā.

Jette Užāne ir Tautas daiļamata meistare ar skarbu un reizē tik bagātu likteni, kas spējusi bagātināt daudzus citus. Kopš bērnībā pārciestās kaulu tuberkulozes tautā mīlētā cimdu adītāja Jette zaudē spēju staigāt. Visu mūžu viņa pavada Dzērbenes ciema *Lejniekos*. Grāmata tapusi no vairākām Jettes dienasgrāmatām, kurām viņa savas sirdsdomas uzticējusi no 17 gadu vecuma. Lapaspusēs burtiski top spēcīga personība ar plašu un dziļu skatījumu uz apkārt notiekošo. Grāmatu mīļotājiem ieteiktu to izlasīt izteiksmīgās valodas dēļ, jo tieši tā ir viena no odziņām. Grāmata ir pilna domugraudiem – pārdomas rosinošām rindām. Piemēram, Jettes kodolīgais ieraksts 1949. gada 8. janvārī: „Laiks iet pāri...” 1958. gada 6. aprīļa ie-

raksts: „Un tad jāatšķir grāmata, kurā kāds cilvēks atstājis savu sirdsgaismu, lai tā palīdzētu.” 1959. gada 14. novembrī: „Mans prieks, kaut klusāks, ir atgriezies manī, un, ja es būtu koks, tad šodien man izplauktu lapas.” Šajā grāmatā noteikti var just Jettes sirdsgaismu, mīlestību uz visu dzīvo un dabu. To viņa iemācījās redzēt īpaši atvērtām acīm.

Es daudz lasu profesionālo literatūru un grāmatas garīgi izaugsmei. Tā ir nepieciešamība – bez tā nevaru. No grāmatām var daudz mācīties. Arī šo lasot, saprotu, cik valoda ir skaista. Mūsdienās cilvēki tā vairs nerunā un bieži vien pat nedomā. Mani aizrauj tas, ka, izlasot vienu teikumu, varu par to domāt un saprast, kāda ir cilvēka iekšējā pasaule, – to var pateikt pēc valodas. Šajā laikmetā sociālajos tīklos daudzi ieraksta dažus vārdus, pieliek emocijzīmi, un viss! Es noteikti jaunajai paaudzei ieteiktu lasīt grāmatas, lai domas kļūtu dziļākas un izteiksme plašāka.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

DIZAINA VĀRDNĪCA

Paralēlā, nekur nederīgā māksla

Ieva Rupenheite, dzejniece, īpaši Kurzemniekam

Visai nesen saskāros ar it kā laimīgi piemirsto mākslas derīguma jēdzienu, kas gluži kā velns no zaldāta tabakdozes izlēca no kādas recenzijas.

„Būtu bezatbildīgi jautāt, vai Kaspara ar leņķa slīpmašīnu izslīpētie iedobumi uz krāsaina fona ir vai nav māksla. Protams, ir. Toties var jautāt, kādiem nolūkiem šī māksla der. Pirmais, kas nāk prātā, ir padomju gadu praksē plaši lietotais apzīmējums *dekoratīvs panno*. To var viegli roku piemērot gan sava laika amerikāņu zvaigznēm (krāsu lauku gleznotājiem, Markam Rotko u.t.jpr.), gan neskaitāmiem citiem, arī Kasparam Zariņam viņa šābrīža hipostāzē.”*

Kaspars Zariņš arī Kuldīgā nav nezināms mākslinieks – visu jūniju Mākslas namā atradās glezniecības nodaļas bakalauru programmas diplomandu darbu izstādē, kurā piedalījās arī K.Zariņa studenti.

Bet – par mākslas derīgumu K.Zariņa un Vijas Zariņas izstādēs *Paralēli*, kas līdz 29. oktobrim skatāmas Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja izstāžu zālē *Arsenāls*. V.Zariņa eksponējusi 20 lielformāta gleznas, kurās spoguļojas ainavas mākslinieces interpretācijā, K.Zariņa paralēlo izstādi *Domu šķērsgrīezumi* veido slīpējumi saplāksnī, kas nojauc ierasto priekšstatu par glezniecības tehniskajiem nosacījumiem. Turklāt šķiet, ka tehnika ir pie vainas arī recenzenta mulsumam, definējot K.Zariņa darbus kā dekoratīvus panno.**

Dekoratīvs ir kas tāds, kas priecē mūsu acis, baro estētiskās jūtas, bet tam nav saistības ar pārdzīvojumu. Tas pat varētu būt traucējoši

un nepatīkami, ja krēsls radītu trakus sapņus. Tik spēcīga būtu tā klātbūtne telpā. Savukārt V.Zariņas krēslas vai jūras krasta panorāmas valdzina, tās pievelk, ļauj personīgos apziņas kambarus piepildīt ar mākslinieces pārraidīto telpu. Lieliskais mirklis, kas ir apstājies, – vai pēc tā neilgojas ikviena domājoša būtne? V.Zariņa izstādē *Paralēli* piedāvā savu meditāciju par ainavu.

K.Zariņa dižformāta slīpējumiem piemīt tāda pati dekoratīvitate kā grāmatām, ja tās izvēlas pēc krāsas, nevis pēc satura. Tie ir emocionāli spēcīgi darbi, kas nevis uzrunā, bet gan skatītājam uzklīdz. Protams, darbu izmēram ir nozīme, īpaši izstāžu zāles *Arsenāls* kontekstā, kur mazāki formāti gluži vienkārši izgaist. Bet daudz būtiskāka ir iespēja šos darbus ne tikai skatīt, bet arī aizmigt. Izsekot *Nesaskaitīto daļiņu* kārtām vai *Magenta* eksplozijas kultūrslāņiem. Vērot šos darbus reprodukcijās nav ieteicams, jo katra personīgā klātbūtne garantē un nodrošina to, ka mākslas darbs pārtop mākslas faktā. Arī filmas taču netiek vērtētas pēc kadru fotogrāfijām. Kā šādu mākslu lietot, protams, ir katra paša ziņā, bet pavisam noteikti – K.Zariņa darbi nav dekoratīvi panno un neder nekādiem nolūkiem. Jo māksla vispār ir gluži nederīga.

* Pēteris Bankovskis, *Atgādinājums par paralēlēm, kas nekrustojas*. Vijas Zariņas un Kaspara Zariņa personālizstādes *Paralēli*, 19.09.2017., <http://www.artterritory.com/lv/teksti/recenzijas>

** Panno – (franču val. *panneau*) – ar rotājošu apmali norobežota sienas vai griestu daļa, kuru aizpilda gleznojums vai cilnis

KOLEKCIJA

Japānas seni un Ķīnas feņi

Kuldīgas novada muzeja numismātikas kolekcijā ir vairāk nekā 2000 monētu un naudas zīmju.

Precīzs priekšmetu skaits, kā arī citi secinājumi būs zināmi pēc tam, kad tiks pabeigts detalizēts apraksts, ko veido krājuma speciālists Jānis Klāsons. Senākās monētas kolekcijā datējamas ar 10. gadsimta beigām – 11. gadsimta sākumu, bet jaunākās ir atjaunotās brīvvalsts laika santīmi.

„No atjaunotās brīvvalsts latiem mums faktiski krājumā nekā nav,” stāsta krājuma glabātāja Indra Orehova. „Vislabāk ir izpētīti depozi. To paveikusi Nacionālā vēstures muzeja vadošā numismātikas speciāliste Kristīne Ducmane. Muzejā ir divi vērtīgi monētu depozi. Viens no interesantākajiem ir 1984. gadā Kuldīgā atrastais vara trauks ar 334 monētām. Tas datēts ar 14. gs. beigām – 15. gs. sākumu. Depozītā ir Livonijas ordeņa valsts Tallinas (Rēveles) un Tartu (Tērbatā) bīskapijā kaltie ārtīgi, Lībekas tipa feņi un dažas ārvalstu monētas. Zemē tas guldīts ap 1408. gadu. Otrs depozi ir Zviedrijas kundzības laikā 17. gadsimtā Rīgā kaltie Rīgas un Livonijas šiliņi. 595 monētas metāla traukā atrastas 1954. gadā Pelču pagasta *Bukās*.”

Ir arī eksotisku zemju monētas, piemēram, Dienvidslāvijas dināri, Ēģiptes piastri, Japānas seni, Ķīnas feņi u.c. Te glabājas arī atsevišķi Kurzemes un Zemgales hercogistes graši, šiliņi un dālderis, daudz cariskās Krievijas, kā arī 20. gadsimta monētu. Daļa iegūta apmaiņā no Valsts Leņingradas vēstures muzeja.

Senākās naudas zīmes ir cariskās Krievijas banknotes no 19. gadsimta beigām. Kolekcijā ir cariskās Krievijas, Latvijas Republikas, vācu okupācijas laika, Padomju Savienības un atjaunotās Latvijas naudas zīmes.

Numismātikas krājums parasti tiek izlikts kāda vēsturiska laika atspoguļojumā kopā ar citiem priekšmetiem, turklāt monētas ir mazas, tām vajag lupu un īpašu apgaismojumu.

Iveta Grīniņa

Kuldīgas novada muzeja arhīva un Lāsmas Reimanes foto

Vienīgā zelta monēta Kuldīgas muzejā ir Rietumfrīzijas dukāts.

Livonijas ārtigs, kas atrasts depozi Kuldīgā. 14. gs. beigu – 15. gs. sākuma monētiņa ir ļoti maza. Blakus – Vestfūzijas dālderis, 1792. g.

Saksijas dālderis, 1858. g.

Kurzemes un Zemgales hercogistes seši graši, 1694. g.

Skaitišanas feņiņš, Francija, 1715.-1774. g., Ludviķa XV laiks.

Kurzemes un Zemgales hercogistes seši graši, 1694. g.

FESTIVĀLS

Teātris atkal būs visur

21. un 22. oktobrī Kuldīgā notiks otrais starptautiskais skatuves mākslas festivāls *Teātris ir visur*. Šogad īpaša uzmanība pievērsta mazajiem skatītājiem, bet būs arī jau pērn iepazīti un vēl neredzēti viesmākslinieki no Rīgas, Maskavas un Ņujorkas.

NO KRIEVU VALODAS NEBAIDĀS

Festivāla direktore, M.Čehova Rīgas Krievu teātra aktrise, nodibinājumu *SMP fonds* un *OTZI fonds* valdes locekle Dana Bjorka stāsta: „Turpinām sadarbību ar Maskavas Mazās Bronnajas dramatisko teātri. Šogad viņi rādīs *Kņazi Marju* pēc Ļeva Tolstoja romāna *Karš un miers*. Šī būs iespēja ne tikai redzēt spēcīgu aktierspēli, bet arī izglīties tiem, kuri biezo romānu nav lasījuši. Otri ārzemju viesi būs no Ņujorkas – Braitonbīčas muzikāli poētiskais teātris, ko izveidojis Rustems Gaļičs. Viņi atvedīs stāstu par krievu dzejnieku Jeseņinu. Rustems braukā pa visu pasauli, katrā vietā sadarbojoties ar vietējiem mūziķiem, un Latvijā tas ir teātris *Etīde*. Šī būs bezmaksas izrāde.”

BĒRNIEM – DARBNĪCAS UN IZRĀDES

„Festivāls nesāksies ar svinīgām uzrunām, bet ar smieklīgu bezmaksas izrādi bērniem un vecākiem Grants ielas 29. nama pagalmā. Galvenajā lomā – no seriāla *Ugunsgrēks* pazīstamā aktrise Jekaterina Frolova. Pirms tam no 9.00 muzejā būs zīmēšanas darbnīca bērniem. Katrs saņems balviņu, bet labāko darbu autori – ielūgumu uz leļļu teātra izrādi *Bruņinieks, kuram sāpēja zobi*. Zīmējumi tiks izlikti izstādē muzejā, lai festivāla viesi un kuldīdznieki var apskatīt, ko bērni un jaunieši domā par teātri.”

NEPARASTAS PUSDIENAS UN FILMA

Par vēl vienu odziņu D.Bjorka sauc *Teatrāli maģiskās pusdienas* restorānā *Bangerts*: „Pusdienās būs programma ar Jeļenas Paļčevskas mikromaģijas šovu, arī ēdiens, kas iekļauts biļetes cenā, un dzīvā mūzika.”

Ļoti pieprasīts pērn izrādījās Karaliskais improvizācijas teātris. Interese bija tik liela, ka telpu nācās mainīt pret lielāku. D.Bjorka brīdina: „Šogad tā nedarīs. Biļetes jau ir pārdošanā, tādēļ aicinu tās iegādāties laikus. Improvizatori izvēlējās uzstāties Kuldīgas Jauniešu mājā.”

Biļetes www.bilesuparadize.lv,
Biļešu paradīzes kasēs, arī
Kuldīgas kultūras centrā.

Pērnā gada festivālā – laikmetīgās dejas izrāde *Rauts* (horeogrāfe Agate Bankava).

Radošajā nakts pasākumā D.Bjorka aicina doties uz restorānu *Bangerts*, kur varēs klausīties grupu *Montana*, un kafejnīcu *Tilts*, kur notiks Latvijas Kultūras akadēmijas bakalauru un maģistru labāko īsfilmu skate. Pirms vakara izrādēm kultūras centrā kinozālē tiks rādīta īsfilma *Teātris ir visur*. Tā filmēta pērn, un galvenajās lomās iejutošies kuldīdznieki.

Inguna Spuleniece
Aivara Vētrāja arhīva foto

NOTIKUMU KALENĀRS

(līdz nākamajam pielikumam)

KULDĪGĀ

Mākslas namā

1. stāvā līdz 20.X Oļega Tillberga izstāde *Pali*; 28.X 19.00 Starptautiskās vasaras fotogrāfijas skolas (ISSP) izstādes atklāšana (skatāma līdz 19.XI). Līdz gada beigām Baltkrievijas laikmetīgā māksla.

3. stāvā 13.X 17.00 fotogrāfa Aivara Vētrāja jubilejas izstāde *Dzelzceļa ielas impresijas*; no 1.XI fotokluba *Divas upes* darbi, decembrī Kuldīgas novada vizuālās mākslas pulciņu darbi.

Vecajā rātsnamā

Kuldīgas paletes izstāde *Meža veltes*. Oktobris – viņa mēnesis ar vietējo vīndaru ražojumiem: 25.X 18.30 viesu nama *Mazsāļijas* delikatesu vakars; 27.X 18.00 tikšanās ar grāmatas *Dimanti tavā pagalmā* autori, žurnāla *Ieva* redaktori Gundegu Bičevsku (par maksu).

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē (Mucenieku ielā 19)

18.X–18.XI *Kuldīgas paletes* gleznotāja Aivara Brenča jubilejas izstāde.

Novada muzejā

Līdz novembra vidum mākslinieka Indriķa Zeberiņa jubilejas izstāde *Snēpelnieka sapņojums*.

Kultūras centrā

10.X 13.00 koncerts *Mollijas un Dollijas sapnis par skatuvi*: Annija Putniņa, Koukie, Edvards Grieze, Rīgas Doma kora skola u.c.; 19.X 19.00 Valmieras drāmas teātra izrāde – Aivons Menčels. *Rudenīgais blūzs*; 20.X 19.00 *Tu un es* – roka ģitārista un komponista Harija Zariņa 60. jubileja; 3.XI 19.00 *Pannas teātra* stāvkomedija *Mačo*; 11.XI 18.00 pašdarbības kolektīvu koncerts.

LIEPĀJĀ

Koncertzālē Lielais dzintars: 13.X 19.00 grupas *Labvēlīgais tips* 25. jubileja. 26.X 19.00 Mika Dukura akustiskais koncerts. 27.X 17.00 izstāžu *Dzīvo atmiņu jūra* (Ieva Epnere) un *Vingrinājumi* (Kristaps Epners) atklāšana. 12.XI 16.00 horeogrāfes Agates Bankavas izrāde *Fafabulala*. 16.XI 19.00 cikla *Kurzemes gredzens* koncerts *Pūt, vējiņi*. 17.XI 18.00 dzied Zane Dombrovska un Andris Ērglis. 25.XI 16.00 koncerts *Cits Pauls*: Ralfs Eilands un Latvijas Radio bigbends. 2.XII 19.00 dzied Kristīne Zadovska un Zigfrīds Muktupāvels. 3.XII 19.00 levas Akurateres un Igo koncerts. 8.XII 17.00 Ziemeļvalstu arhitektūras izstāžu *Nordic ID* un *Nordic Block* atklāšana.

Latviešu biedrības namā: 15.X 16.00 Jāņa Strazda un Jāņa Petera dziesmu cikla *Lins* pirmatskaņojums. 3.XI 19.00 pirmizrāde dok. roka triloģijas 2. filmā *Septiņdesmitie. Spožums un posts*, tikšanās ar radošo grupu un mūziķiem. 10.XI 19.00 grupa *Tango Sin Quinto* un dziedātāja Aija Vītoliņa.

Olimpiskajā centrā: 20.X 19.00 Karaliskā improvizācijas teātra izrāde. 21.X 18.00 Jāņa Stībeļa koncerts. 28.X 18.00 komponista Harija Zariņa 60. jubileja. 10.XII 19.00 Sanktpēterburgas deju teātra *Iskušeņije* (Kārdinājums) izrāde *Elpojot tevi*.

VENTSPILĒ

Teātra namā Jūras vārti: festivālā *Zelta maska* 13.X 19.00 teātra *Balets „Maskava”* izrāde *Kafejnīca „Idiots”*. 21.X 19.00 grupas *Otra puse* 25. jubileja. 24.X 19.00 klavierkoncerts *Vīne un Parīze. Mūzikas pērlis*. 27.X 19.00 dzied Lauris Reiniks. 7.XI 19.00 etniski stilizēts koncerts *Dod, Dieviņi*. 16.XI 19.00 grupas *Musiqq* akustiskais koncerts. 5.XII 19.00 Dailes teātra izrāde *Klusā daba ar resno puisēnu* (rež. Mihails Gruzovs). **Kultūras centrā** 18.X 19.30 Mihails Čulpajevs un Annija Putniņa koncertā *Amerikāņu ģēnijs – Leonards Bernstains*.

TALSOS

Tautas namā: 8.XI 19.00 Imanta Kalniņa dziesmas izpilda Daumants Kalniņš un Kaspars Zemītis. 8.XII 19.00 grupas *The Sound Poets* akustiskais koncerts *Joprojām*.

Muzejā 19.X 13.00 Latvijas zobārstniecības pamatlicēja Kārļa Barona piemiņas izstādes atklāšana.

SALDŪ

Mūzikas un mākslas skolā 5.XI 16.00 pasaules mūzikas festivālā *Porta* dziedātāja Karina Gomesa no Gvinejas-Bisavas.

Pašvaldībā 10.XI 19.00 vakarēšana ar kinorežisoru Jāni Streiču.

Kapelleru namā 24.X 13.00 zinātniskais teātris *Laboratorium.lv* ar eksperimentiem.

Pielikums
RADQŠĀ Kuldīga

Pielikumu veidoja Iveta Grīniņa, Inguna Spuleniece, Aiga Blumberga, Lāsma Reimane, Aivars Vētrājs. Māksliniece – Inese Slūka. Maketētāja – Laila Liepiņa. Redaktore – Daiga Bitiniece. Tirāža – 3834. Tālrunis atsauksmēm 63350567, e-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv.

Izdots ar Kuldīgas novada pašvaldības atbalstu.

Meža nenovērtētās iespējas

Mikēlis Grīviņš

* Zinātnieks ar 15 gadu pieredzi socioloģiskajos pētījumos.
* 2012.–2015. gadā Eiropas Savienības pētījumā par pārtikas sagādes ķēdēm viņš pievērsies melleņu aprītei.
* Drīz sāksies jauns pētījums par to, kā meža veltes var veicināt lauku attīstību.

M.Grīviņš:
„Kādā aptaujā noskaidrots, ka 77% Latvijas iedzīvotāju vismaz reizi gadā dodas vākt meža veltes. Nav citas nodarbes, kas pie mums spētu apvienot tik daudz cilvēku.”

Meža veltes jeb, kā tās dēvē zinātniskajā valodā, meža nekoksnes produkti ir Latvijā pienācīgi nenovērtēta iespēja – tā uzskata sociologs Miķelis Grīviņš, kuram viena no zinātniskajām interesēm ir meža labumu nozīme lauku attīstībā.

Līdz šim Zemkopības ministrija uz mežiem skatījusies tikai kā uz koksnes resursiem, bet tas ir ļoti šaurs skatījums. Ierastākie nekoksnes produkti ir sēnes un ogas, taču tajos ietilpst arī tējas, pirts slotas, dzīvnieku ragi utt., turklāt saraksts paplašinās, jo uzpircēji ir gatavi maksāt par aizvien eksotiskākām lietām, kaut vai gliemežiem.

Tomēr vērtēt meža veltes tikai no ekonomiskā viedokļa arī nebūtu prātīgi, jo to vākšanai ir vēl citi būtiski aspekti: mežā iegūtā pārtika ļauj bagātināt uzturu ar vērtīgām minerālvielām un vitamīniem, to vākšanas rezultātā tiek stiprinātas cilvēku attiecības, turklāt šāds meža izmantojums ir ilgtspējīgāks, jo netiek izcirsti koki.

RESURSI KRĪZES PĀRVARĒŠANAI

No vienas puses, pārtikas vākšana ir kaut kas arhaisks. Cilvēce attīstījusies no vācēju kopienām: pirms iemācījāmies stādīt, mēs mācējām vākt. No otras puses, ikreiz, kad iestājas bads vai krīze, mēs pie vākšanas atgriežamies. Latvijā to varēja ļoti novērot: kad lielajā krīzē laukos samazinājās darbavietu skaits, daudzi glābiņu atrada mežā. Ne tikai bez darba palikušie, bet arī valsts sektorā strādājošie atvaļinājumu pavadīja, lasot meža veltes un nesot tās

nodot. Tā skolotājs vai ministrijas darbinieks vasarā varēja sapelnīt vēl vienu algu, kas tolaik bija ievērojami sarūkusi. „Ja gribam spēt krīzes pārvarēt, jāspēj skatīties uz alternatīviem ienākumu un uztura avotiem. Tā kā mežā var ieiet gandrīz jebkurš, tas ir ļoti labs glābšanas rīķis krīzes situācijās,” uzsver sociologs.

MELLEŅU BIZNESS

No nekoksnes produktiem M.Grīviņš līdz šim galvenokārt pievērsies mellenēm, tāpēc par šo jomu zina visvairāk. Latvijā esot trīs četri uzņēmumi, kas mellenes iepērk ar vērienu, un to gada apgrozījums ir virs miliona eiro. Lielajiem uzņēmējiem katram ir 100–150 uzpirkšanas punktu. Latvijas melleņu eksports ir viens no lielākajiem Eiropā. Pētnieks norāda, ka mazie uzpirkšanas punkti kalpo kā iespēja uzņēmējdarbībā izmēģināt roku tiem, kuriem citādi tas nebūtu pa spēkam, jo ieguldījumi, lai sāktu šādu biznesu, nav lieli: vajadzīga vieta, kur ogas pieņemt, telpa, kur tās uzglabāt, un laiks. Ogu lasītāji var uzrasties jebkurā brīdī, un uzpirkšanas punktā kādam jābūt vienmēr. Ar svariem, kastēm un skaidru naudu, ar ko norēķināties, parasti nodrošina lielie uzpircēji. Kad business sāks, mazais uzpircējs parasti

sāk plānot, kā ogas labāk pārdot: vienkārši nodot lielajam uzpircējam, vai meklēt citas iespējas, kur nopelnīt vairāk. Intervējot melleņu uzpircējus, M.Grīviņam gadījies satikt 80 gadus vecu bijušo literatūras skolotāju, kura stāstījusi par dažādām shēmām, kā viņa cenšas ogas pārdot, tostarp mēģinot pati tirgot ārzemēs. Ieguldījums, ko cilvēki parasti neņemot vērā, ir viņu veselība. Tas attiecas gan uz lasītājiem, gan uzpircējiem, jo ne tikai pastāvīgi iet mežā, bet arī 20 kg kastes cilāt nav nieks. Par to viņi aizdomājas tikai tad, kad kaut kas atgadās, bet tad sekas ir smagas, jo ienākumu vairs nav nekādu, nav arī sociālās apdrošināšanas, jo šajā jomā nodokļus jau parasti nemaksā.

PROBLĒMAS AR NODOKĻIEM

Pētnieks aprēķinājis, ka lauku kopienās mellenes ienes vairākus miljonus eiro gadā. Lai gan nodokļi par to pilnībā netiek nomaksāti, esot grūti šo praksi nosodīt, jo lielākoties tas nozīmē, ka, pateicoties šiem ienākumiem, var samaksāt par apkuri, sagatavot bērnus skolai. Pētnieks gan neuzskata, ka nav vajadzīga nekāda kontrole: augšējos līmeņos, kur atsevišķu uzņēmumu rokās apgrozās ļoti liela nauda, procesam noteikti jābūt caurspīdīgākam.

CĪŅA PAR SAVU TERITORIJU

Tā kā maz jāiegulda, lai atvērtu savu uzpirkšanas punktu, un labā sezonā 100 eiro dienā var nopelnīt, gandrīz neko nedarot, var rasties jautājums, kāpēc lai to nedarītu visi. Izrādās, uzpircēji cenšas savas teritorijas nosargāt, dažkārt arī ar negodīgiem paņēmieniem. Ja kāds *ielīdis* cita teritorijā vai pārvilinājis lasītājus uz savu pieņemšanas punktu, esot pat dedzināti autobusiņi vai īpašniekiem tik ilgi liegta piekļuve noliktavām, kamēr ogas tur aiziet bojā.

MEŽS VIENO

Mazos uzpirkšanas punktus M.Grīviņš uzskata par tādiem kā lauku kopienu centriem: „Uzpircēji dažādi palīdz saviem lasītājiem: pabaro, sarūpē velosipēdus, lai vieglāk nokļūtu mežā un atpakaļ. Tas vairāk darbojas uz uzticības, nevis līguma pamata. Ja būtu līgumi, rastos jautājums, kā šīs attiecības formulēt.” Arī tad, ja nepiederam pie tiem, kuri meža veltes izmanto peļņai, bet mēdzam citus iepriecināt ar pašu marinētu baraviku burciņu vai melleņu ievārījumu, ar šādu dalīšanos tiek stiprināta kopiena un uzturētas ģimenes saites.

Maija Jankovska
Miķeļa Grīviņa arhīva foto

Trīs gadus nebija, šogad – katrā ceļmalā

„Baravikas šogad pulka, vēl viena otra atrodas – pārsvarā gan iepriekš nepamanīta, pāragusi. Trīs gadus nebija, bet šogad katrā ceļmalā,” stāsta padurniece Regīna Krūmiņa.

Arī vīrs Jānis Sedliņš esot sēnotājs un sēņu ēdājs. „Šogad pārdošanai nēlasīju, tikai ģimenei ziemai,” saka Regīna un atklāj recepti baravikām tomātu mērcē – vīrs tās ļoti iecienījis.

Regīnas kundze darbā neiet, jo viņai ir invaliditāte, vīrs strādā, bet sēņu laikā uz mežu ejot katrās brīvdienās. „Mājās darba daudz – dārzs un saimniecība. Mežā varu atpūsties. Kad ir pulka gailenes, nododu uzpircējam. Padurē viens pieņēmējs ir, katru gadu brauc pakaļ gan ogām, gan sēnēm.”

Regīna Krūmiņa:
„Šodien jau vienu pilnu spaini mājās aiznesu. Izgāju pa meža maliņu pastaigāt un vēl nedaudz pielasīt.”

Sēņu soļanka. Sasutina kāpostus, sacep burkānus, sēnes un sīpolus, liek klāt kāpostiem, kādu stundu pasutina, liek burkāus un aizvāko.

Baravikas tomātu mērcē. Sēnes novāra, nomazgā divos ūdeņos, sacep ar sīpoliem, pievieno tomātu mērci un izkarsē. Liek burkāus, vāko ciet.

Dzintra Liņķe sasaldētajām baraviciņām izvēlējusies krāsainu kārbīņu.

Iznāk arī apmaldīties

„Nu, kā gan var neiet sēnēs?” jautā Dzintra Liņķe no Padures pagasta *Ūšām*. „Kādreiz pie sevis nosaku: „Nu, Dievs, tagad eju sēnēs. Lai nu man ir pilni spaini!” Un ir arī.”

Dzintras kundze sēnes pārsvarā lasa sev, radiem, draugiem, mazbērniem. Ja paliekot pāri, arī uzpircējiem nododot. Šogad par mazām baraviciņām maksājuši četrus eiro kilogramā. Viena no trim Dz.Liņķes meitām ir Anglijā. Sēnes mamma sacepusi taukos un eļļā, ledusskapī tās glabāsies līdz Ziemassvētkiem, kad meita brauks ciemos: „Viņiem jau tur nav tādu mežu. Pašai arī sēnes garšo: vakarā ēdu ar kartupeļiem, brokastis – ar maizi.” Dzintras kundze mežā atpūšoties, bet: „Ir gadījies arī nomaldīties, bet man nav bail. Citreiz sēžu izcirtumā un raudu, jo nezinu, uz kuru pusi jāiet. Zvanu meitai, lai brauc pakaļ. Viņa jautā, uz kurieni, bet es taču nezinu! Tad jāskatās, kur elektrības vadi, – tur jābūt kādām mājām.” Ērces gan esot nepatīkama sēņošanas piedeva: „Šogad kādas piecas esmu izvilkusi. Bet tur neko darīt nevar – tie parazīti bijuši un būs.”

„Bada gads”

Tā šo rudeni vērtē gailēņu, melleņu, brūkleņu un dzērveņu uzpircēja Anita Silvestrova-Lasmane no Kuldīgas.

„Šogad visas meža veltes, ko uzpērkam, ir reizes desmit mazāk. Baravikas neuzpērkam, ar tām grūti: tārpī savairojas, stāvēt nedrīkst. Tas, ko iepērku es, nonāk Igaunijā. No firmas brauc katru trešo dienu. Cenu nosaka uzņēmums. Tagad par dzērvenēm maksāju 1,90 eiro, par gailenēm – 2,50, par brūklenēm – eiro. Mana peļņa ir nedaudz centu no iepirkta.” Anita meža veltes uzpērk astoto gadu un secina: konkurence kļūst aizvien lielāka. „Man ir savi cilvēki, un es īpaši nesaspīngstu – sēnēm un ogām pakaļ nebraucu. Manējie zina, ka sēnes un ogas pēcpusdienā pieņemsim: vai nu es, kad ir brīvdienas veikalā *Labais*, kur strādāju, vai vecākais dēls, kurš mācās 12. klasē.” Vīrs Dainis bijis atvaļinājumā, baravikas sasēņojis arī ģimenei, Anita pašai sēņot nepatīkot.

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

JUBILEJA

Dižomai – 100

3. oktobrī – saulainā rudens dienā, kad kokiem iekrāsojušās lapas, – ar nepārtrauktām radu un citu sveicēju vizītēm 100. dzimšanas dienu svinēja kuldīdzniece Ieva Eversone.

Jubilāre Ieva Eversone starp meitām Dainu un Āriju un kopā ar pirmajiem 100. jubilejas viesiem: znotu Ansi Zītaru, mazmazdēlu Klāvu Zītaru un viņa mammu Sigitu Vaivadi.

Tiesa, neilgi pirms dižās jubilejas sirmā, bet joprojām mundra kundze nonākusi slimnīcā – pirmoreiz garajā mūžā. Meitas Ārija Zītare un Daina Eversone norāda, ka mamma jau kopš bērnības smagi strādājusi, bet liktenis bijis labvēlīgs, dodams veselību. „Laikam pati negribēja to dzimšanas dienas balli, bet nevar gan izsprukt. Nu jau atkal uz kājām kā senāk,” viņas nosmej, un māmuļa tikpat smaidīgi piebalsos.

Jubilāre dzimusi gadu pirms Latvijas valsts dibināšanas, piedzīvojusi abus pasaules karus (to pirmo visai nosacīti, otro gan pavisam reāli), vairākas okupācijas, valsts iekārtas maiņu un naudas reformas. Par spīti tam visos laikos turējusies pie latviešiem mācītā tikuma – godīgi pildīt katram uzticēto darbu, svešās lietās nejaucoties.

Dzimusi, augusi, skolā gājusi un līdz pensijai nostrādājusi Īvandē. Interesants bijis bērnības laiks, kad tēvs kalpojis Ēdoles pils baronam Bēram par kučieri. Lai arī kalpu bērniem jau no mazotnes vajadzējis iet lopus ganīt un citus lauku darbus darīt, tagad tās ir vienīgi jaukas atmiņas. Dzimšanas dienas gan neesot īpaši svinētas. Ievas kundzes jaunībā lielākie svētki pēc bērna kristībām bijuši iesvētības un precības, pa vidu tam zaļumballes, kurās sapazīties un izdancoties. Tad nācis karš, bet par laimi tai pusē, kur dzīvoja Ieva un Alfrēda Eversonu jaunā ģimene, liels posts netika nodarīts. Diemžēl laulātais draugs jau 35 gadu vecumā slimības dēļ pāragri aizsaukts aizsaulē, un Ievai turpmāk abas meitas un dēlu vajadzējis audzināt vienai. Līdz pensijas vecumam, kas tolaik sie-

vietēm sākās ar 52 gadiem, viņa nostrādājusi fermā pie lopiem Īvandes kolhozā *Cīņa*.

Kad bērni bija sākuši savu ceļu, Ievas kundze no laukiem pārcēlusies uz Kuldīgu. Meita Ārija piebilst, ka mamma uz pilsētu nākusi, jo piekritusi pieņemt viņas mazo dēliņu Aigaru. Kopš tā laika oma esot kļuvusi par pieprasītu bērnu aukli daudzās jaunajās kuldīdznieku ģimenēs. „Kādas tur pedagoga dotības! Vienkārši jāsaprotas ar bērniem,” noteic I. Eversone.

Skaitot jubilāres atvases, cipars vienubrīd nojūk, bet tad tiek precizēts: trīs bērni radījuši katrs pa mazbērnam, tālāk – kā nu kuram, bet kopā ir seši mazmazbērni un nu jau arī divi mazmazmazbērniņi. Tātad – 14.

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 27. septembra līdz 4. oktobrim piedzimušas piecas meitenītes un četri puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Lāsma, Rēzija, Sabīne, Madara, Annija Sarmīte, Evans, Ernests, Miķelis, Mareks.

Burts tāds pats kā mātai

Dagnija un Mairis Ozoliņi no Vānes 1. oktobrī sagaidījuši otro bērniņu. Puisītim dots vārds Ernests. Mājās viņu gaida 12 gadus vecā māsa Estere. Mamma stāstīja, ka vārdu nav bijis grūti izdomāt, jo zinājuši, ka grib ar burtu E tāpat kā mātai, un zēnu vārdu ar šo burtu neesot daudz. „Ernestam patīk gulēt tāpat kā tētim un lielajai mātai,” smeļ Dagnija. Puisītis piedzima 53 cm garš un 3760 g smags.

Lāsmas Reimanes
teksts un foto

DĀRZĀ

Darbi no 6. līdz 12. oktobrim

Ārija Rudlapa,
agronome

6. oktobris. Lapu diena. Zaļmēslojumam sēj rudzus. Ja vajag, nopļauj zālienu. Novāc kāpostus. Laista telpaugus; ja vajag, arī skujeņus un rododendrus.

7., 8. oktobris. Augļu dienas. Novāc ābolus, bumbierus, dzērvenes, cidonijas. Ražu šķiro un liek glabāšanā. Gatavo ievārījumu, spiež sulu, konservē, skābē, kaltē. Stāda augļu kokus un ogulājus. Sēj ziemājus.

9. oktobris. Sešanai, stādīšanai un ražas vākšanai nelabvēlīga diena. Novāc nevietā augošus

kokus un krūmus. Apstrādā zemi nezāļainos laukos. No siltumnīcas izvāc noražojušos augus, tīra tās no dezinficē.

10. oktobris. Sakņu diena. Novāc vēlos sakņaugus: bietes, burkānus, pastinākus, mēlsaknes, kāļus, rutkus. Apstrādā zemi un mēslo ar kūtsmēsliem. No augu atliekām veido jaunas komposta kaudzes. Ierok stabus, taisa sētu.

11., 12. oktobris. Ziedu dienas. Stāda sīpolpuķes pavasarim un nākamajai vasarai, ziemcietes no konteineriem, kā arī ziedošos, dekoratīvos kokus un krūmus. Apgriež rozes. Norok gladiolu, monbrēciju, galtoniju, dāliju sīpolus un gumus. Vāc puķu sēklas un griež materiālus floristikai.

KONKURSS

Kas tā par vietu pasaulē?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

48. kārta

Šis pasaulslavenais operteātris dibināts 1778. gadā, kad arī uzcelta pašreizējā teātra ēka. Tajā galvenokārt notiek operas un baleta izrādes, agrāk arī lugas un leļļu izrādes. 19. gs. otrajā pusē sākti ciltautu komponistu darbu iestudējumi, līdz tam rādīti vienīgi šīs valsts autoru darbi. Ēkā atrodas arī teātra muzejs, teātra baleta skola (viena no labākajām baleta skolām pasaulē).

Atbildes gaidām līdz 10. oktobra 11.00; tās sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

47. kārtas atbilde: Baradello pils, Komo, Itālija.
Pareizi atbildējuši: Indra Ābelīte, Ingars Neimanis.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

Jolanta
Hercenberga,
astroloģe

Nozīmīgākie notikumi no 6. līdz 12. oktobrim

Katram sava veiksmē

Veiksmes un izdošanās vēstnesis Jupiters ieiet Skorpiona zīmē, kur visu gadu Aunus atbalstīs juridisku lietu kārtošānā, Vēršus – attiecību veidošanā, Dvīņus – ikdienas darbā, Vēžus – radošumā, Lauvas – ģimenes un īpašumu lietās, Jaunavas – hobiju un mācību apguvē, Svarus – naudas lietās, Skorpionus – izaugsme un atklāsmēs, Strēlniekus – laimes izjūtas atklāšanā, Mežāžus – draudzības novērtēšanā, Ūdensvīrus – statusa maiņā, Zivis – ceļošanā un citu kultūru iepazīšanā.

Auniem dienu ritms uzņem apgrūtinātus, tiem patiks iesaistīties pasākumos, aicināt viesus vai doties ciemos. Romantiska un radoša gaisotne valdīs gan prātā, gan apkārtnē.

Vēršiem darbā laiks uzdrošināties un ķerties klāt lieliem uzdevumiem, jo nez no kurienes radusies izdevība mainīt virzību, sākt ko jaunu.

Dvīņiem spēks jāiegulda ģimenes stiprināšanā, bērnu audzināšanā un dzīvesvietas sakārtošanā. Var rasties vajadzība iejaukties citu attiecībās.

Vēžiem nedēļas nogale izskanēs uz dzīvespriecīgus notis: uzmanības apliecinājumi no pretējā dzimuma, radoša gaisotne ģimenē.

Lauvām brīnišķīgi apstākļi, lai tiktu iepazīts viss citāda: svešas kultūras, reliģijas, valodas. Tālāks ceļš sniegs iespādiem bagātus mirklus.

Jaunavām izdomas, enerģijas un resursu būs gana, lai īstenotu ambiciozas idejas. Būs viegli pārliecināt un iedvesmot citus darboties mērķa labad.

Svariem gaidāmās finansiālās stabilitātes vārdā var nākties nīpīri pastrādāt. Jāizmanto iespēja prasmes pilnveidot.

Skorpionus var pārsteigt izaicinājumi, iespējas un izvēles vairākās jomās vienlaikus un mudināt rīkoties drosmīgi.

Strēlnieki pa karjeras kāpnēm droši dosies uz priekšu. Netrūks atzinības par profesionālo veikumu. Partnerattiecībās var rasties skaidrība par nākotni.

Mežāžiem ieilgušas situācijas mājās un ģimenē var nonākt līdz atrisinājumam. Dokumentu kārtošānā uzmanība jāpievērš detaļām.

Ūdensvīri plūks ilgstoša darba augļus. Būs labas iespējas izaugsmei, papildu peļņa un sabiedrības atzinība par veikumu.

Zivīm prātu nodarbinās pelnīšana un saprātīgi ieguldījumi, lai atkal varētu gūt peļņu. Ja tiek piedzīvota līdzīga situācija, kāda bija jau pavasarī, otrā iespēja jāizmanto.

Čika laiks:

7.X 1.38 – 2.56,
8.X 16.45 – 9.X 4.44,
11.X 1.25 – 6.38.

PĀRDOD

Izremontētu divistabu **DZĪVOKLI** vecpilsētā par 25 000 eiro. Tālr. 29481998.

AUDI A4 AVANT, 1999. Tālr. 29193814.

VOLVO S-40, 2,0, D, 2007. Tālr. 29275360.

MERCEDES BENZ VIANO, 8 vietas, 2005. Tālr. 29492253.

No Vācijas **OPEL MERIVA**, 1,3, D, 2008, sudraba, jaunas ziemas riepas, jauna TA. Tālr. 26318731.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērīšana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv, tālr. 26441415.

KVIEŠUS, rudzus. Piegāde. Tālr. 29560864.

RUZDUS, KVIEŠUS un placinātus **GRAUDUS**. Tālr. 26516144.

TRITIKĀLI apm. 1,5 t, 120 eiro/t. Tālr. 28379951.

Pārdod **MALKAS ZĀGI**. Cena 150 EUR. Tālr. 29215542.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ozola atgriezumam **MALKU** ar piegādi. Tālr. 63322142.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

Meža **MALKU** visām apkures sistēmām, 25 eiro krāmētā sterā. Tālr. 24957247.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

TRŪDMĒSLUS 50 l maisos ar piegādi, cena 3 eiro/gab. Tālr. 26776151, 28115501.

KŪTSMĒSLUS, trūdzemi, kūdru, mulču maisos un kravās. Tālr. 28323920.

ZIRGA MĒSLUS ar piegādi. Tālr. 29974786.

VĒLAS NOMĀT

Labu **ARAMZEMI** āboliņa audzēšanai. Augsta samaksa. Tālr. 29179992.

Kompānija vēlas nomāt **ZEMI** vēja elektro-staciju parka izveidei. Augsta nomas maksa gadā. Tālr. 22552262.

IZIRĒ

Vienistabas **DZĪVOKLI** ar malkas apkuri. Tālr. 29921224.

PĒRK

SIA *Lāses AM* kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BULLUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lo-piem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLO-PUS, AITAS, ZIRGUS**. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BULLUS, GOVIS, TELES**. Transports bez maksas. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

Zis **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* pērk **GOVIS, BULLUS, TE-LES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Grūsnas **TELES**. Tālr. 26516144.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIR-SMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

100% Latvijas uzņēmums *Craftwood* **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 eiro/ha. Samaksa darījuma dienā. **PIEDĀVĀ ARĪ MUMS, PIRMS PĀRDOD CITIEM!** www.craftwood.lv, tālr. 26360308.

Latvijas mežsaimnieks – **MEŽUS** ar **ZEMI**. Tālr. 26106212.

ĪPAŠUMUS ar mežu un cirsmas. Tālr. 25770062.

SIA *PRIEDES AG* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samak-sa. Tālr. 26993794.

NEPĀRDOD, bet izstrādā! Profesionāla mežizstrādes konsultācija, www.proto.lv, tālr. 29434182.

Bērza, melnalkšņa, ozola, oša **ZĀĢBAĻ-ĶUS**. Tālr. 29428876.

Iepērk **MALKU** (3 m). Tālr. 26125312.

SIA *ML Dvīņi* pērk **ŠĶELDOJAMO MA-TERIĀLU**: zarus, krūmus, nomaļus. Tālr. 29576511.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdīgas **DZINTARA KRELLES**. Tālr. 20323336.

Veco **PAPĪRA NAUDU**, apbalvojumus, fotogrāfijas, figūras. Tālr. 26499892.

Melnā **PLŪŠKOKA OGAS**. Tālr. 29821205.

Rudens **SĒNES, OGAS, ĶIPLOKUS**. Tālr. 20334876, 24795129.

Kuldīgā, Mederu ielā 8, **ĀBOLUS**. Augstākā cena, braucam pakal. Tālr. 22481824.

Alsungā, Liepu ielā 4, **ĀBOLUS**. Tālr. 26528953.

Pārventā, Stendes ielā 15, **ĀBOLUS** sulai. Tālr. 20044321.

ĀBOLUS sulai, transports pa novadu 24/7. Sīkāk pa tālr. 26284210.

Sulas **ĀBOLUS** par labu cenu. Ir transports. Tālr. 27331679.

VESELĪBAS CENTRS 4 VADOŠIE SPECIĀLISTI KULDĪGĀ!

VESELĪBAS CENTRS 4

13. OKTOBRĪ

Dr. **EDĪTE SAUKĀNE**
"Veselības centrs 4" filiāles
"Wellslim centrs" kosmetoloģe.

PLKST. 10:00 - 17:00
KULDĪGAS SLIMNĪCĀ
KONSULTĒS UN PIEŅEMS
PACIENTUS ĀRSTE:

Cenas:

Kosmetologa
konsultācija - **5 EUR**
Pirmajai procedūrai
-20% atlaide

Pieraksts pa tālr.:
20 550 550
9.00 - 17.00 darba dienās

17. OKTOBRĪ

Dr. **TATJANA ĻIŅOVA**
"Veselības centrs 4" filiāles
"Dermatoloģijas klīnika" ārste,
specializējas dermatoloģijā.

PLKST. 10:00 - 18:00
KULDĪGAS SLIMNĪCĀ
KONSULTĒS UN PIEŅEMS
PACIENTUS ĀRSTE:

Cenas:

Dermatologa
konsultācija:
30 EUR
Dermatoskopija:
10 EUR

Pieraksts pa tālr.:
20 550 550
9.00 - 17.00 darba dienās

19. OKTOBRĪ

Dr. **EVITA KUČEROVA**
"Veselības centrs 4"
tehniskais ortopēds.

NO PLKST. 10:00
KULDĪGAS SLIMNĪCĀ
KONSULTĒS UN PIEŅEMS
PACIENTUS ĀRSTE:

Cenas:

Tehniskā
ortopēda
konsultācija:
30 EUR

Pieraksts pa tālr.:
20 550 550
9.00 - 17.00 darba dienās

UZZINI VAIRĀK:

20 550 550

www.vc4.lv

DAŽĀDI

PĒTERA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus. Sākums 9. un 16. oktobrī. Adrese: Kuldīga, Mucenieku iela 6. Tālr. 29210837.

Vedu uz **LIDOSTU**. Tālr. 25577003.

AUTO ELEKTRIĶI, signalizācijas DPF filtru remonts līdz 22.00. Tālr. 26669624, 29242556, juraauto.lv.

KARATĒ bērniem un pieaugušajiem. Tālr. 26017476.

DARBA AIZSARDZĪBAS pakalpojumi. Tālr. 26533704.

Gaidīsim **KAPSĒTAS** *Upes osti* piederīgos uz **TALKU** 14. oktobrī 13.00. Līdzī ņemt zāģus un darbapriekus!

Veic **CELTNIECĪBAS** iekšdarbus, **JUMTA** darbus. Tālr. 27182227.

Ēku siltināšana ar **EKOVATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 27829190.

Remontē **SADZĪVES TEHNIKU** Skrundā. Tālr. 29209809.

ELEKTRIĶA pakalpojumi. Tālr. 29479838.

MINIEKSKAVATORA un **BOBKATA** pakalpojumi. Tālr. 25535159, 22103332.

IZVED mežu ar *Valtru*. Tālr. 29974786.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmus **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldo-šanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

KAPU PIEMINEKĻI, apmales, sētiņas Ba-ložu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

Saistībā ar 2017. gada 6.–8. oktobrī notiekošo FIA Eiropas rallija čempionāta posmu *Rally Liepāja*, **7. oktobrī tiks veiktas izmaiņas autobusa maršruta #6327 Kuldīga-Laidi-Skrunda kursēšanas grafikā.**

Virzienā uz Kuldīgu mainīti atiešanas laiki:
no Laidiem autobuss aties 8.45 (iepriekš plānots 8.55),
no Snēpeles autobuss aties 9.10 (iepriekš plānots 9.20).

Virzienā uz Skrundu mainīti atiešanas laiki:
no Snēpeles autobuss aties 13.40 (iepriekš plānots 13.50),
no Laidiem autobuss aties 13.55 (iepriekš plānots 14.15).

SIA RA EVENTS

SIA **MAIJA APTIEKA** (48503023033)
aptiekā Skrundā, 1. maija laukumā 3,

piedāvā darbu FARMACEITAM vai farmaceita asistentam.

Prasības:

- ♦ atbilstoša izglītība farmācijas jomā – farmaceits vai farmaceita asistents.
- Mēs piedāvājam:**
- ♦ darba vidi, kurā tiek novērtēta speciālista profesionalitāte un ņemts vērā speciālista viedoklis,
 - ♦ augstas kvalitātes tālākizglītības iespējas,
 - ♦ motivējošu atalgojumu, sociālās garantijas,
 - ♦ transporta apmaksu nokļūšanai darbavietā nepieciešamības gadījumā.

Pieteikumu sūtīt e-pastā: maijaaptieka@inbox.lv
vai zvanīt pa tālr. 29363153 (kontaktpersona Aiga Zariņa).

PATEICĪBA

Paldies visiem, kas bija kopā ar mums grūtajā brīdī, padotot pēdējā gaitā DAIRI LŪKU.

Piederīgie

LĪDZJŪTĪBAS

*To labāko, ko Dievs mums devis,
Tu sargāji, neprasot neko.
Tu gaišu ceļu atstāji aiz sevis,
Ar dzīvi maksājot par to.*

/G.Krauze./

Bēdu brīdī esam kopā ar Līgu.

Kolēģi

*Cik grūti noticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdi saglabāt.*

/I.Mežnora./

Mednieku un makšķernieku kluba *Skrunda* biedri izsaka līdzjūtību tuvi-niekiem, GUNTI SADOVSKI mūžībā pavadot.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums SIA *Vēvers* (41203017104) piedāvā darbu lentzāģa **OPERATORAM** un **STRĀDNIEKIEM** kokapstrādē. Piedāvājam konkurētspējīgu atalgojumu. Tālr. 28635733.

SIA *Rajaks* (46102003750) – taras kluču **GARINĀTĀJU** laukumā (ar motorzāģi). Tālr. 29143242, 26464576.

SIA *Kuldīgas maizes ceptuve* (40103429756) aicina pieteikties uz vakanto **REMONT-STRĀDNIEKA** un **PALĪGSTRĀDNIEKA** amatu. Tālr. 63350343, 27806086.

BALLES DEJAS KULDĪGĀ!
JAUNS KURSS.

Visiem, kas vēlas dejot!

Otrdienu vakaros 18.00

Liepājas ielā 14, Kuldīgā.

Nodarbību vada Aira Karele,

tālr. 29455214.

INTERESANTI

Kuru smadzeņu satricinājums ietekmē vairāk?

Ir dzirdēts, ka pēc smadzeņu satricinājuma divas nedēļas jāatpūšas, lai atgrieztos ikdienas gaitās. Vispārējā izpratne par to, kā vislabāk rīkoties, lielā mērā izriet no pētījumiem, kas veikti galvenokārt pieaugušiem vīriešiem, no kuriem daudzi ir profesionāli, pat elites sportisti. Bet sievietēm, īpaši pusaudzēm, var būt vajadzīga cita rīcība. Saskaņā ar pētījumu vidusskolas vecuma meitenēm atveseļošanās var būt pat vairāk nekā divreiz ilgāka nekā tā paša vecuma zēniem. Pētnieki analizēja ap 200 pusaudžu sportistu no 11 līdz 18 gadiem, kuri kaut reizi pieredzējuši smadzeņu satricinājumu. Simptomiem vidējais ilgums bija 11 dienas zēniem un 28 dienas meitenēm. Tas nozīmē, ka ieteikums sportistiem atpūsties apmēram divas nedēļas pēc traumas attiektos uz zēniem, jo meitenes nebūs sasniegušas pat pusi laika, lai atgūtos. Speciālists Džons Neidekers no Ziemeļkarolīnas universitātes skaidro, ka tas saistīts ar smadzeņu bioloģiskajām atšķirībām.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 6. OKTOBRĪ

Dienas garums – 11 st. 7 min.
Saule lec 7.38, riet 18.45.

Naktī +7°...+9°

Dienā +8°...+11°

RĪT, 7. OKTOBRĪ

Dienas garums – 11 st. 2 min.
Saule lec 7.40, riet 18.42.

Naktī +8°...+9°

Dienā +9°...+11°

PARĪT, 8. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 57 min.
Saule lec 7.42, riet 18.39.

Naktī +6°...+8°

Dienā +5°...+8°

IZDEVĪGI!

Abonējot Kurzemnieku
2018. gadam

no 2. līdz 22. oktobrim
visās pasta nodaļās, pie
pastniekiem, internetā, redakcijā
un pa tālruni 67008001 vai
27008001,

**ĪPAŠĀ
CENA**

62
eiro

67,10
eiro

9. oktobrī 10.00–13.00
Kuldīgā, Mārtiņzālē,
DONORU DIENA.
Līdzī jāņem pase,
donora apliecība,
bankas konta nr.

SIA STILLS Talsu nov. Laidzē pērk zāģbaļķus:

- **OZOLA ZĀĢBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase no 90 līdz 330 eiro/m³
1. šķira no 40 līdz 140 eiro/m³
2. šķira no 40 līdz 90 eiro/m³
- **OŠA ZĀĢBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase no 80 līdz 130 eiro/m³
1. šķira no 50 līdz 85 eiro/m³
- **PRIEDES ZĀĢBAĻĶUS**
no 24 cm/d
A klase 83 eiro/m³
1. šķira 79 eiro/m³
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 29463811, 29334955.

DAILES TEĀTRIS EDVARDS OLBIS

KAM NO VILKA KUNDZES BAIL?

Attiecību drāma 2 daļās | Radošo meklējumu cikla „Brīva skatīve” ietvaros
Pirmizrāde – 2017. gada 10. oktobrī

Lomās: Agnese Zeltiņa, Ivars Auziņš, Elina Avotiņa, Andris Bulis
Režisors – Toms Treinis

Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00 www.dailesteatris.lv

GRIBU ZINĀT

Uz dārkopju jautājumiem gatava atbildēt dārzniece Rūta Valters.
Uz jautājumiem par uzturu atbildēs uztura speciāliste Katrīna Spuleniece-Aišpure (e-pasts: katrinaspuleniece@inbox.lv). Zvaniet (63350565), un mēs nodosim viņām jūsu jautājumus!

Par ekonomiskajām spuldzēm

Izdegušās ekonomiskās spuldzes līdz šim pieņēma veikalā *Kurši*, kur tās arī pārdod. Tagad vairs nepieņem. Zinu, ka tajās ir kaitīgas vielas un atkritumos mest nedrīkst. Kur likt?

Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) vadītājs Pēteris Gobzemis skaidro, ka spuldzes ir šķirojamie atkritumi, kurus tiem paredzētajā konteinerā tomēr nedrīkst mest, jo tās var saplīst. Viņš iesaka tās vest uz KKP atkritumu šķirošanas laukumu Dārzniecības ielā 9, kur tās tiks pieņemtas bez maksas.

Par vecu klubkrēslu un dīvānu

Mājās ir vecs izvelkamais krēsls un dīvāns, ko gribam izmest. Kur Kuldīgā to var izdarīt?

Atbild KKP vadītājs Pēteris Gobzemis: „Tie ir sadzīves atkritumi, kurus nevajag vienkārši nolikt pie konteineru – mašīnā ar atkritumu presi tos ielikt nevaram, jābrauc pakal speciāli. Citi šādas mēbeles sadala sastāvdaļās: metāla detaļas nodod lūžņos, koku sadedzina, pārējo nodod. Tā, protams, iznāk lētāk, jo, nododot mums, jāmaksā tikpat, cik par atkritumiem, – nedaudz virs 13 eiro kubikmetrā.”

PALĪDZOT ZEMESSARGAM, TU PALĪDZI SEV

Zemessargi brīvprātīgi piedalās glābšanas un pazudušu cilvēku meklēšanas darbos jebkuros laika apstākļos un jebkurā diennakts stundā.

ZEMESSARGAM.LV
IENĀC UN ATBALSTI

JCDecaux draugiem.lv ir MTG TV*NET inbox.lv

OKTOBRA ERUDĪTS

Kā sengrieķu mitoloģijā dēvē sievietes-karotājas, kuras vēlāk vēsturnieks Hērodots saistījis ar mūsdienu Ukrainas teritoriju?

Atbildes līdz 9. oktobra 12.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.
Atbilde: samitu, kas sekoja Melnajam septembrim un kurā tikās Jasirs Arāfats un Gamāls Abdels Nāšers, sauc par Arābu līgas samitu.
Pareizi atbildējuši: Indra Ābelīte, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
 - Pareģošana
 - Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)
- Tel. pierakstam 26381988
Pieņems Kuldīgā 10., 24. oktobrī.

PĒRKAM

- * **Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa;**
- * **Papīrmalku ostās:** (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsmu iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

Lasi mūs arī internetā:
www.kurzemnieks.lv

